

Kockázttal nélkül is nyerhetünk.

Az eddig legelőnyösebb, s egyszerűsége miatt kockázttal nélkül a legnagyobb nyereséget nyújtó, s a legbiztosabb tőke-elhelyezés érhető el a

22 negyedévenként 5 ft., vagy 36 havonkénti 3 ft. lefizetése mellett. Ugyanis évenként 38 huzásra

játszhatunk az Ausztriában létező valamennyi állam- és magán-sorsjegyen, és pedig:

1 darab 250 ftos 1854-ki sorsjegy.	1 Salm sorsjegy.
1 » hitelsorsjegy.	1 Clary »
1 » 100 ftos 1860-ki sorsjegy.	1 Genois »
1 » 100 » 1864-ki »	1 Pálffy »
1/4 rész 1839-ki (Rothschild sorsjegy.)	1 budai »
1 Como jövedék-jegy.	1 Waldstein »
1 Rudolf sorsjegy.	1 Keglevich »
1 darab 100 ftos triezsi sorsjegy.	1 Windischgrätz sorsjegy és
1 » 50 » »	1 badeni 35 ftos sorsjegy.
1 gőzhajózási »	

Minden vevő részt vesz a küszöbön álló, következő huzásokon:

Badeni sorsjegyek, huzás auguszt. 31-kén, főnyeremény 40.000 frt. ezüstben,
1864-ki » » szept. 1-én, » 200.000 »
Pálffy » » » 15-én, » 40.000 »
Hitel » » » október 1-én, » 200.000 »

s a bekövetkező nyeremények azonnal készpénzben fizetettek ki.

A társaság 20 részvénytől áll, kik közül az első részlet lefizetésénél mindenki egy részjegyet fog kapni, melyen valamennyi sorsjegy meg van jelölve, melyek kihuzása után az öt megillető részt azonnal meg fogja kapni.

A 22 negyedévi 5 ft. vagy 36 hónapos 3 ftos részlet lefizetése után megszűnik a társasbirtoklás, a sorsjegyek a napi árfolyam szerint eladhatók, a bevett összeg 20 egyenlő részletben fog felosztani.

Mindenki magánosan léphet a társaságba, s a többiekkel nincs mit törődnie.

Minden nyereséget indatva lesz. 590 (1-3)

Bélyegdíj fejében minden résztvevő 94 krt. fizet le egyszer mindenkora.

Legnagyobb előleg kapható mindenféle állam- és magán-papirokra.

1864. sorsjegy-igérvények huzás szept. 1-én, főnyeremény 200.000 ft., 2 ft. 50 kr. és 50 kr. bélyegdíj.

PORGES LAJOS váltó-üzlete

Pesten, Dorottya-utca 12. sz. a Lloyd épület közelében.

1869. szeptember 1-jén **nyereményhuzása** az **1864-diki** cs. kir. osztrák sorsjegyeknek.

20-ad részvényjegyek, érvényes minden huzásra egész 1918-dik évig,

darabja	8 forint
9 darab	70 „
20 darab	155 „
egész részletjegyek 12 óra érvényesek darabja	14 „
fél részletjegyek 12 óra érvényesek darabja	7 „

Rothschild & Comp. Wien, Postgasse, Nr. 14. 591 (4-4)

Az angol eredeti kiadásból már 200 ezer példány kelt el és eddigelé 8 nyelvre van fordítva.

A szerző saját kiadásában megjelent és Pesten az **EGGENBERGER-féle** könyvkereskedésben, valamint minden más könyvtárban is kapható:

A nemzetképeség és időelőtti esökkenésének okai

valamint oktatások annak tökéletes visszaállítására.

Mindasoknak ajánlva, kik mértéktelen kikapcsolás, hitos bűnök és ragály köv. t. keményen szenvednek.

Azonkívül oktatások a házasság eszjáról és kötelességeiről, valamint gyógykezelés a közönséges képtelenség és terméketlenség körül.

Irtó **CURTIS J. L.**, gyakorló orvos Londonban. Néhány ábrával.

Ára vászonba kötve 1 ft. Postán bérmentesen küldve 1 ft 10 kr. Curtis könyvét „A nemzetképeség“ öregek és fiatalnak kelene bírnia. Ez egy kitűnően irtó orvosi munka, mely azon szomorú betegségek gyógykezeléséről szól, melyek már annyi számos életboldogságot tettek tönkre.

Heckenast Gusztáv könyvkiadó-hivatalában Pesten (egyetem-utca 4-ik szám) megjelent tek és minden hiteles könyvtárban kaphatók:

A Bach-korszak adomákban.

Összegyűjté egy Bach-huszár. (Nyolczadrét. VIII. 200 lap.) Füzve 80 krajczár.

Kiadó-tulajdonos Heckenast Gusztáv. — Nyomatott saját nyomdájában Pesten 1869 (egyetem-utca 4-ik szám alatt).

Hirdetmény.

A magyar jelzalog hitelbankhoz beérkezett számos kölcsönkérvényre nézve közhírré tétetik, miszerint egy része már engedélyezve elintéztetett, a többi pedig haladéktalanul tárgyaltatik.

Tudatik egyuttal, hogy a magyar jelzalog hitelbank egy közzvetlen, mint pozsonyi főköja által is mindennemű kölcsönadást, közzvetítési és törlesztési üzlet eszközését folyton elvállalja. A bank helyisége Pesten, váczai-ut. 8. sz. alatt létezik.

A magyar jelzalog hitelbank vezénylo igazgatósága. 597 (2-3)

Heckenast Gusztáv könyvkiadó-hivatalában Pesten (egyetem-utca 4. sz. a.), megjelent és minden hazai könyvkereskedésben kaphatók:

Eszther.

Regény. Irtó **Jósika Miklós.**

Második kiadás. Két kötet (az olosó kiadás 25-26. kötete) füzve 1 ft.

A rom titkai.

Regény. Irtó **Jósika Miklós.**

Második kiadás. — Két kötet (az olosó kiadás 27-28. kötete), füzve 1 ft.

A hat Udorszki leány.

Regény. Irtó **Jósika Miklós.**

Második kiadás. (Jósika regényei 29-32) 4 kötet 16-rét 250, 242, 244, 247 lap), füzve 2 ft.

Heckenast Gusztáv könyvkiadó-hivatalában Pesten, (egyetem-utca 4-ik szám) megjelentek és minden hiteles könyvtárban kaphatók:

Gróf Cziráky Antal.

A magyar közjog alapvonalai.

Szerző nyomán irtó **Hegedüs Lajos.**

Második bővített kiadás. 1869. (8-rét. 400 lap.) Füzve 2 forint.

Liebig tanár

hús-kivonata Dél-Amerikából (Fray Bentos).

Liebig-féle hús-kivonat-társaság Londonban.

Nagy megtakarítás háztartások számára.

Erőteljes húslevesek azonnali előállítására.

Készítése s megjobbitása a levelek, mártalék s vékony étkeknek stb.

Erősítő anyag gyengék s betegek számára.

Aranyéremmel kitüntettetett az 1867-iki párisi, 1868-iki havre-i kiállitáson.

A hús-kivonat csak akkor valódi, hogyha a tégelyek mindégylke báró Liebig tanár és dr. Pettenkofer M. aldirással ellátva vannak.

Részletes árak egész Magyarországra nézve tégely számra:

1 angol font	1/2 angol font	1/4 angol font	1/8 angol font
5 ft. 80 kr.,	3 ft.,	1 ft. 70 kr.,	92 kr.

Kapható: minden előkelő kereskedés s gyógyszerárakban. Nagyban raktár, a társaság levelező tagjánál Thallmayer és társánál Pesten.

Előfizetési feltételek: a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 ft. — Fél évre 5 ft. Csupan Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 ft. — Fél évre 3 ft. — Csupan Politikai Ujdonságok: Egész évre 5 ft. — Fél évre 2 ft. 50 kr.

Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságokk illetőleg: Egy négyezer használt petít sor vagy annak helye egyszeri igtatásnál 10 krba, háromszori vagy többszöri igtatásnál csak 7 krba számítatik. — Kiadó-hivatalunk számára hirdetményeket elfogad Bécsben: Oppelik Alajos, Wollzeile No. 22. és Haasenstein és Vogler Wollzeile No. 9. — Bélyeg-díj külön minden igtatás után 30 krajczár.

Fiume.

E napokban a közfigyelem ismét s kivárlag Fiume felé fordul hazánkban, s „Kárpátoktól Adriáig“ minden szem Adria felé, annak magyar tengerparti pontjára néz. Ezuttal nem a közjogi helyzet költi föl a figyelmet, hanem tudományos, egyesületi, vagy tulajdonképen társadalmi érdekek; de nem lehet tagadni, hogy ez érdekeknek is épen a közjogi szempontok kölcsönöznek kiváló fontosságot, s másfelől nem lehetetlen, hogy az egye-

sületi s társadalmi érintkezésnyomós, és remélhetőleg szerencsés befolyást gyakoroljonaközjogi megoldásra.

A „magyar orvosok és természetvizsgálók“ ez évi (XIV-ik) vándor-nagygyűlésüket Fiumében tartják. Maga e tény nem fontosság nélküli. Midőn Fiume az egyesületet e gyűlésnek kebelében tartására meghívta, s midőn az e meghívást elfogadta, mindkettő azon közjogi nézetnek adott kifejezést, hogy Fiume közvetlenül, s nem a társországok útján, tartozik Magyarországhoz.

szentesített békés kiegyezésben is eldöntetlenül hagyatott. S a megoldásnak azóta, immár a jelen országgyűlés folyama alatt, a három érdekelt fél küldöttségei közt történt kísérlete is még eddig sikertelenül maradt, sőt némely baljóslatu hírek szerint távolabb állana a sikertől, mint előbb. Pedig kimondhatjuk, hogy e kérdés szerencsés, kielégítő s állandó megnyugvást eszközzendő megoldása Magyarországra nézve a legnagyobb fontos-

küldöttségeknek, sőt a korona közvetítési kísérleteinek sem sikerült eszközölni, azt a valóság felé legalább egy hatalmas lendülettel közelebb viendi azon társadalmi érintkezés, melynek a közelebbi napokban Fiume tanuja s színhelye leend, hol Magyarország értelmiségének nagyszámu képviselői között kétségkívül Horvátország fiaí sem fognak hiányzani.

Fiume emlékjándéka Szalay Lászlónak. — (Az eredeti olajfestmény után rajz. Haske.)

azon nagybecsü jogtörténeti értekezésében, melyet a Budapesti Szemle jelen évi folyamában „A fumei kérdés utolsó stádiumában“ cím alatt közre bocsátott, általában az annexiók s különösen Fiumének Magyaror-

Fiume és Magyarország közt ugyan oly mértéke van a rokonszenvnek és kölcsönös ragaszkodásnak, melynek a fokozásra semmi szüksége nincs. Fiume annyijelétadta, kilenczven esztendő óta már, s a legutóbbi időkben folyvást, Magyarországhoz való ragaszkodásának, hogy ez nemcsak önmagaellenpolitikátlan, de Fiume iránt valóban kegyetlen és szívtelen tett követne el, ha a felé csaknem esdve nyújtott kezét hidegen melőzné vagy épen visszalökné. „Nagy érv rejlik“ — mondja Bottka Tivadar tudós hazánkfia,

szághoz való csatoltatásáról szólva, — „nagy érv rejlik a fiunei népesség kitarító ragaszkodásában is azon különállás- és kapcsolathoz, melyet a magyar koronával összetartozása első percétől fogva tanúsított. Kilenczven év, három nemzedék kora telt le azóta, és Fiume nem habozva, nem tántorodva, jó és balszerencse közt, egyaránt hűn ápolta kebelében ama viszonyt. Magokhoz hívták a horvátok, követelték a krajnaiak, ijesztették a zenggiek, de Fiume soha nem tágitott.“ Mint a hű leány, ki egyszer oda adta szívét választott lovagjának, hiába erőlteti máshoz az apai hatalomát, mindig állhatatos marad első szerelméhez.

Olvásóinknak, mint minden magyar embernek, kétségkívül megállapított nézete van már a fiunei kérdésben. E tekintetben mindnyájan egy alapon állunk; a szív, a vonzalom politikája vezetett arra; szerencsére a jogi alap az, s az igazság miatt nem kell érzelmeinken erőszakot tennünk. De azokon kívül, kik e jogtörténelmi kérdést tüzetesebben tanulmányozták, nem sokan lesznek tán olvasóink közt, kik e tekintetben politikájuk-s meggyőződésükéről történelmi indokolással is számot tudnának adni. Nem lesz tehát, azt hisszük, sem érdektelen, sem felesleges, ha ez alkalommal a fiunei kérdés történelmi fejlődését rövid, de világosan áttekinthető vázlatban, leginkább Bottka Tivadar említett értékezése fonalán, olvasóink elébe terjesztjük. Fiuméről, más tekintetekben, eleget fogunk hallani e napokban, hadd legyen azokhoz előzményül s mintegy alapszínül az itt következő vázlat.

Fiume nem mindig állt a magyar koronával kapcsolatban, s nem közvetlenül a magyar korona jogán került a habsburgi dynastia birtokába. De egykor, és pedig keletkezése első korszakában, s talán némi félbeszakításokkal, csaknem 300 évig magyar birtok volt. A hajdani Biograd, a mai Zará-Vecchia már Szent László idejében Magyarországhoz tartozott; s midőn néhány évvel később a dalmát városok és várak Kálmán királynak hódoltak, azok közt volt Tersact vára is, melynek oltalma alatt keletkezett utóbb, túl a Fiumára vizén, hol az a quarneri öbölbe szakad, Szent-Vid városa, olasz névvel: Fiume. Helye akkor még üres föld volt, bár kétségtelenül magyar föld; a város azon időben keletkezett s fejlődött, midőn Tersactot a Frangepánok bírták, kik III. Béla korában lettek urai s hatalmas dynastiák a környéken. A város utóbb, még a XV. század közepe előtt, emancipálta magát a vár uralma alól. De e század végét sem ért még, mikor Fiume már el volt szakítva a magyar koronától, s önálló kerületül Krajna s a szomszéd osztrák tartományok csoportjába került. Így történt, hogy midőn, körülbelül 25—30 év múlva, V. Károly német császár s spanyol király, és I. Ferdinánd osztrák herceg (még akkor nem magyar király) nagyjapok Miksa császár halála után, ennek reájok szállt családi birtokai s örökölt országai és tartományain magok közt 1522-ben megosztották, azon birtokok között, melyek Ferdinándnak jutottak, és pedig a különálló és különnevezettek sorában említették *Fiume* (akkori nevén Sanct Veit, — Szent-Vid — Sanctus Vitus ad *Fiumen*, s innen mostani neve: Fiume). Ebből kettő világos: hogy I. Ferdinánd ugy hozta magával Fiumét, midőn 1527-ben a magyar koronával összekelt, — és hogy Fiume már akkor is külön, önálló, semmi más államnak részvesztését nem képező test volt, mint az öt csoportból álló osztrák tartományok karnioliai csoportjának egyik tagja, oly különálló mint bármelyik, azon csoporthoz tartozó, de egyébiránt önálló tar-

tomány, mint pl. Görz, Cilly, Trieszt, Gradiska stb.

I. Ferdinánd korán fölismerte Fiume tengeri kereskedési rendeltetését s kiváló gondot fordított reá. Velence, akkor önálló köztársaság még, az egész középtengeri kereskedés kizáró uralmát követelve magának, méltó versenyre hívta fel a többi tengerparti hatalmakat, s bár ez időben már Ausztria hajóit szabadon engedé járni az Adrián, de azon ürügy alatt, hogy ő védi a kalózok ellen, s tartja tisztán az Adriai-tengert, nemcsak vámolta az ausztriai hajókat, hanem ennek eszközzése miatt Velencebe bemenni is kényszeríté. E terhes és némileg megalázó szolgálat birta reá Ferdinándot, hogy V. Károly közbenjárásával is, tárgyalásokat indítson meg a hatalmas tengeri város köztársaságával, melyek aztán Trieszt és Fiume (Terra Fiuminis Seti Viti) szabad tengeri kereskedését eszközölték s állapították meg. Fiume ez időben nemcsak egyenrangú volt Trieszttel, de azt fontosság tekintetében valószínűleg meg is előzte. — Jelentőségét növelte többi közt azon körülmény is, hogy a keleti utazásnak egyedül állomása volt az ausztriai utazók számára, kik vagy innen egyenesen, vagy még Raguzát érintve indultak Konstantinápolyba és Keletre.

Ferdinánd császár halála után, még akkor s azután is soká, a birodalmi egység s megosztatlan birtoklás elve nem jutván érvényre, örökös birtokai végrendeletileg három fia közt osztottak meg, s Fiume ez alkalommal a karnioliai birtokokkal Károly hercegnek jutott (kitől a család stájer ága származott aztán). Károly főherceg s utódai hiven megtartották Fiumét az őseiktől átvett külön és önálló állapotban, s Fiume is minden fejedelm-választásukor külön mutatta be szokásos hódolatát új uralkodójának. Így, hogy egyebet ne említsünk, tagadhatatlan külön állási jelleggel bírt a *pragmatica sanction* Fiume által, 1725-ben történt külön elfogadása és aláírása.

Szóval, Fiume, mielőtt a magyar koronához csatoltatott volna, már az osztrák birtokok csoportjában, külön, önálló s semmi más államtestbe be nem kebelezett államtestet képezett.

A magyar koronához csatoltatása e minőségén jogilag mit sem változtatott; a változás, mit eszközölt egyedül abban állhatott, hogy az osztrák birtokok csoportjából kiszakítva, a szent István koronáját képező államcsoporthoz csatoltassék, oly különállással egyébiránt, minővel Horvátország birt, tehát nem ennek alárendelve, hanem közvetlen kapcsolattal a közös koronához.

E jogi elv azonban, Fiumének hazánkhoz csatoltatása első fejedelmi ténye által meglözve, s e miatt Fiume immár csaknem egy századig a viszály almájává lón a magyar koronának anya- s társországai közt. Ez így történt. Mária Terézia, a magyar tengerparti kereskedést fölvirágoztatandó, Fiumét 1777-ben egyesítette a magyar koronának eredetileg közvetlen Horvátországhoz tartozó tengerparti részeivel, Buccarival és a koronai tengerparttal, melyek azonban akkor, törvényellenesen az osztrák birtokterületekbe voltak bekebelezve, s melyeket midőn az említett évben Mária Terézia Horvátországnak „jó szántából s reménytelenül“ visszaadott, bőkezűségét az eredetileg osztrák birtokot képezte Fiumének is ahoz csatolásával tetézte.

Fiume azonban önállóságának azon sérelmét, mely szerint ő közvetlenül egy társországhoz csatoltassék (és pedig abban sem alkotva külön megyét, hanem az ekkor alkotott Szeverinmegye egy részül) s csak kétszeresen közvetlenül tartozzék a magyar

koronához, méltán zokon vette, s ellene halál dékntul felszólt. Eddigi önállósága okmányi és történelmi bizonyítékaira hivatkozott.

Mária Terézia, belátva jó indulatból, de tévesen tett első lépése helytelenségét, 1779-ben kibocsátott diplomája által visszaadta Fiumének előbbi különállását, oly módon, hogy mint önálló külön test (és nem Horvátországgal közvetítése által) csatoltassék a magyar koronához és „az eredetileg Horvátországhoz tartozó Buccari kerülettel semmikepen össze ne zavartassék.“

Fájdalom, a királyi kormány e diploma kiadásakor Fiumének a magyar koronával való összekötetési viszonyát, kormányzata módját stb. részletezni s egészben szervezni, — mit azonnal kellett volna tennie, — elmulasztotta. Az általános elvek azonban a 79-ki diplomában le vannak téve s azok ma is irányadók lehetnek. Ilyen a szabad-kikötői jog, továbbá e szabad tengeri kereskedő várost megillető minden kiváltság, mentesség és szabadság, a kereskedelmi, váltó- és tengeri törvényhatóság. Sőt vannak a diplomában a szerveződének vonatkozólag is becses meghatározások; nevezetesen a municipális önállóság azon követelményei, melyeket az 1777-diki önkényes bekebelezés vagy olvasztás ellenében maga Fiume kért, négy pontban vannak kimondva, u. m. 1. a különállás és Horvátországhoz nem tartozás; 2. felterjesztett statutumainak revidiójára, elvleges elismertetésük mellett, vegyes bizottság; 3. városi tanácsa és szenatusa hatóságának visszaállítására, jövedelmének kezelési jogával; és 4. a patricius családok joga, a nagy és kis tanácsban részt venni.

A további rendezés a törvényhozásnak maradt fenn. Mária Terézia azonban már a számunk első rajza, azon kép másolatát, t. i. melyet Fiume 1861-ben Szalay Lászlónak emlékül küldött, midőn ez, történelmileg szintoly nyomos, mint hazafiai melegséggel irt röpiratában a fiunei kérdést tárgyalta s azt Fiume ohajtásához képest vélte megdandónak. A kép egyszerű s világos allegóriában ad kifejezést azon eszmének, hogy Szalay László neve, Fiumében a tartós emlékezet oszlopára van fölvéve.

A közelebbi napokban s még hetekig is elég alkalmunk lesz Fiuméről hallani és olvasni. Ugy a nagygyűlés, mint maga a város részletes leírások tárgya lesz a lapokban. Mi ezuttal három részletét mutatjuk meg be rajzban a magyar tengerparti városnak, u. m. a tengerpart egy részletét, a Fiumára folyó tengerbe ömlését, s végre a városban a Braida-utat. Közelebbi számunk is hozand még egy pár fiunei-képet, melyeket alkalmunk lesz terjedelmes szöveggel is kísérni.

— á —

Csakhamar azonban nevezetes fordulat állott be. Napoleon diadalmas fegyverei, Velencét meghódítva, Fiumét is kiragadták (1809-ben) nemcsak a magyar korona, hanem az egész birodalom kapcsolatából is. A francia tülhatalom megszüntével Fiume megint visszazállt, és az 1822-diki visszakebelezés, — mint az 182¹/₂-diki XIII. t. cz. mondja, — azon állapotba helyezte a magyar tengerpartot, melyben az 1809-diki francia foglalás előtt volt.

Mig Fiume Magyarország kapcsolatában vala, t. i. az 1779-diki diplomától az 1809-diki francia foglalásig, s ismét 1822-től 1848-ig, az anyaország mindig fentartotta és tisztelte a hozzákapcsolt szabad területnek külön- és önállóságát. Fiume sohasem volt egyszerűen csak valamely része, mint valamely megye, az országának. Mint szabad tengeri kikötő és kereskedelmi hely, külön állt az országtól; adózása, az országtól min-

dig külön összegben állapítottat s ajánlott meg. Külön igazságszolgáltatását, önálló váltó- és kereskedelmi törvényszéke fölállításával (mikor még Magyarországban ilyes nem is létezett) már a 79-diki diploma állapította meg, s ez még inkább nyilvánult az u. n. tengeri jog használatára által.

A jövő biztos és megnyugtató megoldása csak a mult alapján lehetséges. A fiunei kérdés egyetlen helyes kulcsa e két eszmében fekszik: külön, önálló helyzet bekebelezés nélkül — és közvetlen kapcsolat Magyarországgal.

Az első, a külön- s önállóság némi megszorítás alá esik. Oly kis államocská, mint Fiume s kerülete, teljes államiságot, külön kormányzattal s külön törvényhozással, alig élvezhet. Czél szeritlen, de tulságosan terhelő is volna reá nézve. Fiumének tehát a mellett, hogy a magyar korona közös országgyűlésén, mint Horvátország, részt vesz, — képviselve kell lennie a csak szorosban Magyarország-gyűlésen is, s a magyar központi kormány alatt állnia; e határon belül azonban meg kell tartania teljes autonómiáját.

Ez a megoldás, melyben, azt hisszük, az érdekllett felek mindenike meg fog nyughatni. Mi, magyarországi magyarok ohajtva várjuk e napot, melyen a kérdést végrelegesen megoldva láthatjuk s testvéri öleléssel szoríthatjuk keblünkhez a másodsor is elszakított s tollunk annyit vitatott kedves Fiumét. Ragaszkodása hozzánk részünkről is a legmelegebb rokonszenvet érdemli.

E ragaszkodás egyik tanujelét, bár az ennél sokkal erősebb tettekben, a hűség, szenvedés és türelem tetteiben is számtalan-szor mutatkozott, de egyik kézzel fogható s szemmel látható tanujelét mutatja fel mai számunk első rajza, azon kép másolatát, t. i. melyet Fiume 1861-ben Szalay Lászlónak emlékül küldött, midőn ez, történelmileg szintoly nyomos, mint hazafiai melegséggel irt röpiratában a fiunei kérdést tárgyalta s azt Fiume ohajtásához képest vélte megdandónak. A kép egyszerű s világos allegóriában ad kifejezést azon eszmének, hogy Szalay László neve, Fiumében a tartós emlékezet oszlopára van fölvéve.

A közelebbi napokban s még hetekig is elég alkalmunk lesz Fiuméről hallani és olvasni. Ugy a nagygyűlés, mint maga a város részletes leírások tárgya lesz a lapokban. Mi ezuttal három részletét mutatjuk meg be rajzban a magyar tengerparti városnak, u. m. a tengerpart egy részletét, a Fiumára folyó tengerbe ömlését, s végre a városban a Braida-utat. Közelebbi számunk is hozand még egy pár fiunei-képet, melyeket alkalmunk lesz terjedelmes szöveggel is kísérni.

A fülmiléhez.

Kicsind fülmile!

Petőfő a szárnyas dallosoknak!

Ő is, te is: egyszerűn kezditek

A dalt, de mint a szappanbuborék,

Melyet a gyermek szalmaszálon fűv,

Nő, nő, és akkor pattan el, midőn

Arany laptája legszebben ragyog.

Szegény vityillód, egyszerű fészkekről

Látni, hogy költő vagy, s ahoz — magyar!

S ösztövé is, mint a magyar poéták;

A régidőben mustarmagnyi volt

S gombostű-vékony dallóink nagy része;

Az újabb faj már úriab, hizóbb,

S dúsbab ebédje közt csak mosolyogja

Oly szegény hangyatojás vacsorá!

S kopott kabátom, s szürke roz kabátod,

Mely barna folttal van foltozva itt-ott.

Vadon barátja, erdők remetéje!

Az ő, szabad természet templomod, —

Áldozni, ösörge forrásnál szerezsz, —

S dalod ismája mily szép áldozat! —

Lám, lám! ki hitte volna azt, hogy még

Úkapáinknak egyszerű hitéért

Buzog gyermeked szived! — be szeretlek

Én tégedet, kis pogány fülmile!

Üdv, üdv neked te rózsák szeretője,

Rózsák Hafiza! — ámdé egy hibádat

(Hiában! ez már vén költők szokása.)

Meg kell róvnom! tudniillik, éneked

Csak — róza és bú, mindörökre csak bú!

Ebben, Potófi nagyobb mester volt ám!

Dalod: fekete szőlőfűrt! — övéi:

Gazdag szőlőhegy, megannyi gerezdje

Külön-külön szinpompában ragyog!

Az egyhangúság, hidd el, ántató,

Fehér rózsákhoz zengd a büt csupán,

A piros róza: testesült öröm!

Hozzá, vig dalt mondj! — a piros, mosolygó

Leányka únja imádó közt

Az untalan csak bú sohajtozót. —

Dalod, azt el kell ismernem, csodás,

Szívot repestőz mesterköltemény!

S Vörösmartnyk jól mondja, búsi fiú

Rólad, hogy te az erdő szíve vagy!

De, mindig egy csak, azon egy, dalod:

Szerelm — nász — s bölcsődal! — A jó költő

Lelke: kalejdoskop, — megannyi rendítésre

Új, ismeretlen ábrákat terem;

Tárgy, szín, hang egyre változó legyen;

A csak egyszínű virágkoszorúnál

Nem szebb-e a száz színűből fonott?

S a rubinnál, — mi szép bár bitorlángja, —

Az opál játszi fényű szivaránya

A drágakövek e dús humora? — —

De haj! most vészem észre, hogy a költőt

Csak megzavarják az itész lezéké! —

Ne hallgass hát, se Greguss „széptanára“,

Se Gyulaira, sem rám! — hű vezéred

Csak hadd maradjon tenszived, a melyben

A bánat — él, az öröm — haldokol,

Csak zengd tovább is keserved mélyéből,

Múló tavasz, lehulló sárga lomb,

S rövid ifjuság fájdó búcsuját!

A te világot az élet fájdalma!

Csak hajnallani kezd a szerelem:

S jóselked máris — búsi éjét siratja!

S a még csak nyilni kezdő rózsabimbó

Közel sírdalát zengj aink má! —

Az örömmek mosolya fáj neked, —

Tudod te jól, hogy az csak a sötét

Fájdalom fényes előhírnöke;

Csak aranypille! — alig illetéd,

S letörőd szárnya tünde himporát; —

Csak hajnalharmat! tükörből a menny

Mosolyg reád! — hová lett az öröm

Csöppje, a forró nap sugárinál! —

Csak zengd a büt, e gyötörő életet!

Két hallgatód van, — szívem, és az éj;

S habár föltpéd lelkek sebeit,

Ittas gyönyörrel hallgatom keserved!

Kebled mélyéből csattogó dalát.

Szemere Miklós.

Egy gazdag ember életnézetei.

(Egy holland kereskedő naplójából.)

Ötödik fejezet.

Elhard ur csak nagynehezen folytathatja naplóját.

(Folytatás.)

Ha okos ember öngyilkosságra szánja el magát, két dologra kell tekintett lennie; nevezetesen, először ugy intézzen el mindent, hogy a világ semmit se tudjon meg, s családja nevére szegényen ne hozzon, másodsor szándékát még a falnak se beszélje ki. Legyen néma mint a hal.

Ez utolsóra még akkor nem ügyeltem any nyira, mint az elsőre. Egy vendéglőben nagy vacsorát rendeztem, barátaimat vadászatra hívtam meg, ugy akartam rendezni mindent, hogy lovam-mal történetesen egy vizzeltől nagy árokba ugrom, hol vagy a nyakamat töröm ki, vagy megfúlok.

De egy barátom, ki legkevesebbet ivott, ész-revehett valamit, s minduntalan mellettem lova-golt. A vízből is ő húzott ki. Azt hitte mindenki, hogy végem van. A ló megdöglött, nem veszem roz néven apától, hogy a gyászír vételekor így kiáltott föl: „bárcsak az a roz kölyök veszett volna oda!“

Gyorsan a vendéglőbe szállítottak vissza, hová már akkor az orrossal együtt többen gyüle-keztek. A tekeasztrára tettek, s mindenféle ész-lezési kísérletet véghez vittek rajtam, de sokáig hiába volt minden próba. Ekkor az orvos türel-metlenül kiáltott föl: „vessétek ezt a dögöt az asz-tal alá, nem éled az többé föl.“ De egy becsületes szolgálo — kit több ízben megezőrgattam — ha-ragosan vágott közbe „ne oly tüzesen, orvos ur, egy ilyen szép és csinos urfít nem illik mindjárt az asztal alá dobni, itt marad, nem bánom, ha az ebéd elhül is.“ S a jó lélek kezébe véve a gyapotot, elkezdett dörszólni... és ő hozott vissza ez életre, sokat köszönhetsek neki, édes Flóriánom!“

Szép kis regényt lehet erről írni némi módo-sítással. Például, hogy ő lett volna, kiért magamat kivégezni akartam, vagy valami szabadtási kísér-letnél jártam volna szerencsétlenül. Ekkor aztán én őt elvettem volna. De ilyesvalamit csak a regényekben olvashatunk, — én kalandommal így is meg vagyok elégedve.

Örömmel tett az ifju leány engem a puha vetett ágyba, minduntalan szidva a lelketlen orvost. Igen gyöngéden akartak ápolni, de ezt az én természetem nem vette be. Mihelyt teljesen magamhoz jöttem, rekedt hangon egy pohár sört, s egy üveg madérai bort parancsoltam. „Ne fele-seljétek, tegyétek a mit parancsolok.“ Teletöltöt-tem a poharat, s egy hajtásra kiürítettem. Ezt azért tettem, hogy azt az izsapos vizet, mely a torkomra száradt, leöblintsem, s véretem pezsgésbe hozzam. Még egyet leheltem, aztán egy másik pohárral küldtem az első után, mindenki tátotta szemét, száját, az orvosnak még füle is lekonyult. „No most már tiszta ruhát, azután valami falni valót, ehetném!“ Az orvosnak szavát sem lehetett venni, ki akart osonni, azon ürügy alatt, hogy beteghez hívják. „Ne bocsássátok,“ kiáltottam „együtt kell étkezniünk, ne félj doktor, nem haragszom rád, pedig az asztal alá akartál dobni.“ Ott maradt, később, ha hívták volna, sem tudott mozdulni, lábai megtagadták a szolgálatot. Ilyen vidám napom még soha sem volt.

Szabadtómnak nem róvтам le mindjárt halá-mat, nehogy boldog, boldogtalan azt kürtölje. Később, mindig eszembe volt, hogy egy óráva-vagy gyűrűvel ajándékozom meg, de ezen ohajtá-som sohasem valósult. A hideg fürdő kijózanított; nem próbálkoztam meg azzal másodsor, elhatár-zám az életet tovább is folytatni, s a vendéglősök, szobaleányok nagy bánatára üres erszénnyel, adóssággal tele visszatértem Amsterdamba, mintha bizony az üzletben elmaradásom miatt valami hátrány lett volna.

Hatodik fejezet.

Elhard ur nagy csint követ el, s Delftbe szán-üzetik.

Visszatérésem után nemsokára kimult jó anyám, kinek halála reám nézve több tekintetben sajnálatos volt. Először azért, mert szívemből szerettem, továbbá azért, mert már nem lesz, ki apámnál értem szót emeljen, s titkos kiadásaimat kifizesse, végül azért is, mert a születésétől fogva gyöngélkedő Léní, ki azért csak úgy örökölt, mint én, semmiképen sem helyettesíthette azt a kövér csinos asszonyt. Szóval, édes Flóriánom, Lénivel nem lehet jó üzletben is változás fordult elő.

Detler ur üzletében is változás fordult elő. Moole Gyuri segédi minőségben volt e háznál alkalmazva. Ismered iránta táplált érzeményeimet, de oly barátságosan közelített felém, oly nyájasan rázta meg jobbotom, oly hízolóleg kérdézősköltött becses egészségem felől, reám vicсорitva fehér fogait, hogy az én jó szívem megesset rajta, félre tettem a régi gyűlölséget, s a szegény örlöghöz leereszkedtem. Természetes, hogy jutalmam a leg-gyalázatosabb hálatlanság volt.

Különösen szép írása most már a metszéshez hasonlított, s a mint egy napon épen azt bántul-tam, régi ügyessége, a kéziratok utánzása jutott eszembe. „Hát, barátocskám,“ kérdézem odavetve,

„nem feledd még el, tudod, hogy bizonyítványaimat néha-néha kijavítottad.“ „Dehogyan feleddem, mosolygott, s egy papírszeletre oly mesterileg írta le öreg igazgatónk nevét, hogy még az is megesküdt volna, miszerint azt rajta kívül senki sem írhatta. „De más nevet,“ folytatóm, „például apám nevét nem tudnád, mert az ugyancsak kacskaringós.“ „Az ilyeneket még könnyebb,“ viszonzá, s előttem volt G. van Lonk-Hasselaar kézírása elvitázhatatlanul. Az o egy kovással kisebb volt mint az L, az n s k még kisebb, az r, egy különös kanyarulatú, azt hiszem, apám maga sem tudná oly híven adni kéziratát. En hiában próbálgattam, Gyuri nevetett ügytelenségem fölött, s kiigazgatta merev vonásaimat, aztán a papírszeletet gondosan apróra tépdeste: „Nem ér az ilyen mesteriség egy fabatkát sem, sőt néha veszélyt is hozhat az emberre.“ En sem nógattam tovább, csak magamban főttem a tervet. Keresztapám évekként előttem egy takarékpénztárba az én számomra jelen-tékeny összeget tett be, s a takarékpénztári könyvecskét az én nevre íratta. De mit értem em azzal, mert atyám kézírása s engedélye nélkül nem szabadott hozzányulnom, sőt még a kamat is töké-sítettett. „Ha a szükség vasmarka szorit,“ gondol-tam magamban, „s Gyuri segédkezet nyújt . . . hiszen úgy is az én tulajdonom az.“ Németországi hitellezőim még nem szorítottak. Hónapi zsebpén-zenem alig volt elég egy hétre.

Vasárna-ponként Det-ler urnál vol-tam szerencsés ebédolni, s úgy találtam, hogy Lujza csinos leányánya fej-lődött. Ha El-fridát elfelejt-hettem volna, talán hama-rább megül-tük volna a lakadalmat.

Hogy több jövedelmem legyen, estén-ként a játéka-szalhoz tele-pedtem le. Jól ismertem a kártyát, s a szerencse-játé-koknál is mar-komban tar-tottam a sze-renesét. Egy darabig min-den jól ment. — Mikor egy oggel Gyuri-ról az áruczik-roket leltá-roztam, hogy egy végre a je-gyet ráilleszt-hessem, le kellett hajolnom, minek következtében dögös tárczám a földre esett. A szolgálatkés Gyuri kapott utána, boldognak érezve magát, hogy nekem ily csekély szívességet tehet: „Ezer mennyő,“ kiáltott bámulva, „de dicső apád van, ugyancsak ellát pénzzel.“ „Ha ma este velem tartasz,“ nonda-tam mosolyogva Gyurinak, „megismertelek öreg-gemmel, kinek e sok pénz köszönhetem, te is bele markolhatsz zsebébe.“

A példásleltői kegyeskedő, ki csekély fizeté-séből még öreg anyját is táplálta, nem győzött hova lenni csudálkozásában, midőn játéktárlan-gunkban a halom arany meglátta. Sokáig habo-zott, de végre ő is engedett a kísértésnek. Kocz-kázatott egy pár rongyos forintot. A játék ördöge kedvezett, s nyolezvan forint nyereséggel ujjongva ment haza.

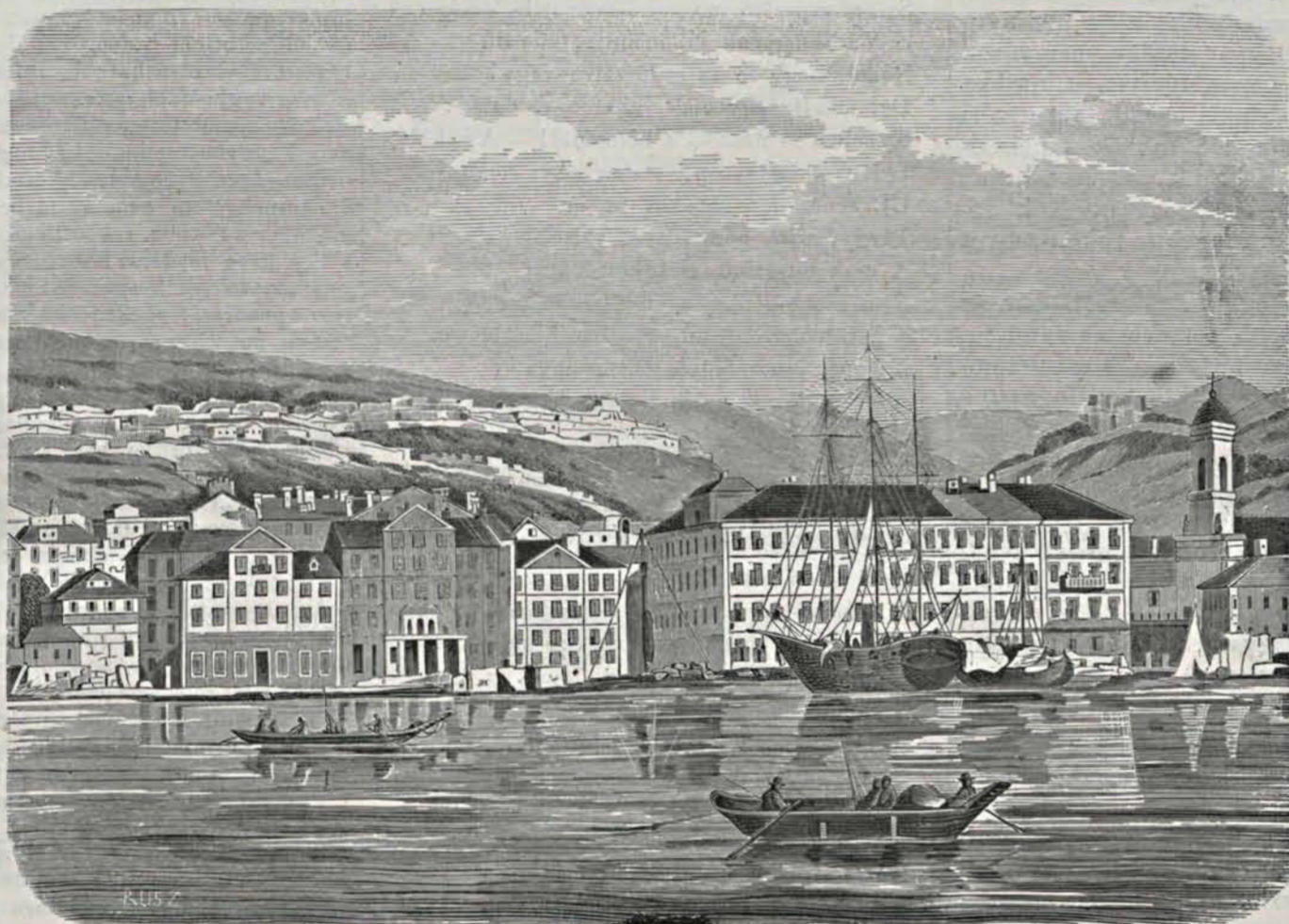
Sohasem feledem el gyermekies örömet, nagy-ratórkövé terveit, magasra épített légvárát. Szegény embereknek nem való a kártya, azt csak ilyen magunkféle gazdagok vehetik kezükbe. Egy hét múlva Gyuri nemcsak nyereségét, saját pénzét, s azon pénztár tartalmát, melyből a cselé-deket kellett fizetnie, vesztette el, hanem még ezenkívül harminz forint adósságot csinált. En ellenben, mindig szerencsével játszottam, de csak egy csepp volt az a nagy tengerbe. — Gyuri megtörve lépdelt mellettem hazafelé, „szegény anyám, szegény anyám!“ sohajtá, „nem élem tul

e szerencsétlenséget, a csatornába veszem ma-gamat!“ Csak úgy nevettem magamban a szegény ördögöt. Addig üsd a vasat, míg tüzes; csak azon töprenkedtem, hogy szükségénél vagy becsületér-zeténél kapaszkodjam-e belé, végül ez utolsóra határoztam el magamat. Mert úgy kell bánni az alsóbb rendűekkel, ezt jól eszedben tartsd, Flóriá-nom, ha kényszerítet, megátalkodik, de ha szeré-nyen barátságukra, háladátságukra hivatkozol, az annyira hizeleg nekik, hogy szíjokat föltávtva, magok teszik be a zablát, s az égő tűzbe rohan-nak értted.

„Ugyan légy az eszedem, s ne hadarj össze ily hiábavalóságot!“ szóltam zsebbebe nyulva, „itt van, holnap legelőször is Hatelinet fizess ki, mert a kártyaadósság szent, az pedig, elég lesz a cselédek számára, azután sohase töprenkedjél.“

Ha az utózn nagy sár nincs, bizonyosan térdre esik előttem. Ujjongott örömben, egy eb nem nyalja úgy gazdája kezét, mint e ficzko az enyémet, esküdözött ég-re-földre, hogy soha sem érinti többet a kártyát. „Na, na, na, soha se esküdözöl, ember tesz fogadást, eb a ki meg-állja,“ mondtam én, „csak hogy óvatosan kell já-tszani.“

Az egész összeg nem tett annyit, mint a clevei vadászat alkalmával fölvev adósságom, melyért

Fiumei képek: Tengerparti részlet.

most harmadizben kerestek meg, ezenkívül innen is, onnan is jöttek az intő cédulák. Nem késhet-tom tovább.

Komoly s egyhangú lettem, még Gyuri rész-vevő kérdéseire sem adtam választ. Így vittem vagy három napig szerepet, midőn egy este Gyuri fölkeresett szobámban, s mindenre, a mi szent, kért, hogy bánatom okát közöljem vele.

„A minapában te is izlettél ilyesvalamit,“ válaszoltam neki, észrevétlenül igyekezvén benne fölbreszteni a háláérzetet, s egy tucsat intőcé-du-lát, s amsterdami számlát taszítottam elébe. A segéd elspadt: „Teremtő isten!“ kiáltá, „hiszen többre megy ez egy pár ezernél is!“

„Többre biz, a s apám bezárta előlem orszé-nyét, jó anyám meghalt, oh bár én is mellette pihenhetnék.“

„Nincs hát senki, a ki rajtad segíthetne?“ kérdezte Gyuri. „De van egy,“ válaszoltam, „azon-ban nem hiszem, hogy könyörülne rajtam.“ „Ki-csoda?“ kérdezé, „s miért nem?“ „Csak te segít-hetsz Gyuri, rajtad kívül senki sem, kivéve a halált.“

„En!“ felelt megütődve, „épen tegnap kaptam ki fizetésemet, s tizenöt forintot szándékoztam adósságomból letörleszteni. Mi az ennyihez ké-pest!“

„Ugyan, ne is hozd szóba, azt az egy pár fillért; csak egy tollvonásodba kerül,“ s fölfejtet-

tem előtte tervemet. A fiu fehér lett mint a fal. „De hisz az hamisítás, csalás lenne!“ „Csalás?“ kiáltottam, „ugyan hogy is ne, hát nem az én pénzem-e az, nem egyenesen az én neve-re írva. Atyám nem is gondol már arra, s ha észre találná venni, megtudja, hogy mire költöttem, s tekintetbe veszi majd szerény magaviseletemet, bizonynyal kibékül velem. Mert lásd, meguntam már ezt a ledér életet, ha egyszer szabad leszek, egészen új ember válik belőlem. Csak te menthesz meg. Csak egy kis bátorság, s engem és apámat örökre leköt-telezesz magad iránt, — de hiszen előre is tudtam, néven tőled, tudom én már, mitevő legyek.“

Flórián, ismerem embereimet. Gyuri aláírta apámnak családiaság hű kéziratát.

Alig telt el egy hét, nyugodtan ültem az iro-dában, midőn a könyvvezető földult arcozval jó felém, azt mondva, hogy apám akarna velem beszélni. Tudtam, hányadán van a dolog. A pénz-sikkasztás föl van fedezve. Megvallom, egykissé lázasabban vert szívem; hogy bátrabb legyek, újabb kabátomat huztam föl, félrehívtam Gyurit, kértem, hogy legalább egyikünk kitisztázhassa magát, vállaljon magára mindent. Igerétem, hogy mihelyt tehetem, gazdagon kárptolom. A nyomorult szolgálók visszatartotta nagylelkű aján-latomat. Lásd, Flóriánom, ilyenek a szegény em-berek!

Sohasem láttam még apámat oly dü-hősnek, mint okkor, rám ki-áltott, fülem-be ordított, ar-czát kékes szín borította el, komolyan mondom, miat-ta s nem ma-gamért aggód-tam, féltém, hogy szélhü-dés éri. Hadd fujja ki magát, mikor aztán már a lélekze-te is elakadt, s szólni nem tudott, hideg-vérileg így fe-leltem: „Egy VanLonk nem aljasítja le ma-gát sohasem hamisításra!“ — Akkor az egész ügyet reám nézve kedvező vilá-gításban de-rittettem föl előtte.

Örült lel-kében, hogy bűnömet más

nyakába voethi, de midőn Moolo nevét említettem, láttam, hogy elspadt. „Tömlöczbe kellene e kisértő ördögöt vetni,“ rebegette lassan, „a kereskedésből rögtön távoznia kell, te pedig, könnyelmű eb, tanulj már egyszer a más kárán, s javítsd meg magadat!“

Gyurinak kiadták az utat, s Amsterdamban nem volt előtte nyitva egy üzlet sem. Detler ur igen sajtásos egyéniség volt, udvariasan, de ha-tározottan kijelentette, hogy ezentul szolgálatomra üzletében nincs szükség.

Atyám kikélt képéből. „Mennyi szegény há-rul reám miattad, de megállj, urfi, majd megszeli-dítelek, el veled keletre, szerencse, hogy batáviai gyarmatunk van: jó kávét onnan kapunk, s az el-vevemetett lényeket oda száműzzük.“

Mély bókkal köszöntem, a változatosságot mindig szerettem, azon felül bele kellett nyugod-nom atyám határozatába.

Először azonban előtanulmányok végett Delft-be mentem. Igaz, hogy én nem igen tanultam meg a malajok nyelvét, de cserében igen vidám napokat töltöttem. Mivel apám a tulszigorut játszotta, én is úgy tettem, mintha föl sem venném, én voltam a fiuk közt a legledérebb, s nemcsak a „Vad Hasselaraak“ hívtak a városban. Odáig mentem, hogy már három házi ur adott tul rajtam, féltém, hogy kimaradok a lakásból.

A város tulsó részére mentem, s Van Lonk

név alatt béreltem egy nagy lakosztályt. Alig köl-töttem be, midőn egy pajtásom ily kiáltással rontott be: „Itthon van-e Hasselaar?“ „Nincs, azt a vad farkast mást keresse az ur.“ Boszankodva mosolyogtam házi gazdám felett, kirántottam az ajtót, s lekiáltottam: „Jer, jer, itthon vagyok, csak dugd be az orrod.“ Barátom feljött, de vele házi-uram is, zsebébe tette kezét; bámult rám, mint új kapura a bor-nyu, s így szólt: „On tehát Hasselaar. Ez már más, rögtön szedje föl holmiját, s távo-zék innen, hamis név alatt lopózott házam-ba.“ „Hallgasson el, jó ember, vagy is fogja be a száját,“ viszonz-am mosolyogva, „ne-kem két nevem van.“ Barátom is nevetett, a háziur pedig hol reám, hol pajtásomra nézett. „En pedig tudatom önnel kedves háziur, hogy nem költözöm ki innen, sőt ma este új szállásomat fölszant-juk. De ha én vigadok, házigazdánknak is jó-kezdvények kell lennie; itt van — s két üveg bort, egy pástétomot adtam kiterjesztett ke-zébe, — most már csillapodjék le; hozzon föl üvegeket, tányért, theavizet, mindjárt itt lesznek czimbórium.“

S a fiuk eljöttek, pompás egy társaskör volt, mondhatom, ked-ves fiam. Egy barátom, s egy csinos kis barátném reggelig időztek nálam, oda alant a földszinten pedig házigazdám családja jóllakott a gazdag morzsákból, s másnap senkinek sem jutott eszébe, hogy ajtót mutassanak; sőt delfti pályafutások alatt mindig nálá tartózkodtam s könyhullatások közt váltunk el egymástól.

E fejezetet sokszor átöl-vasd, Flóriá-nom, jól vi-gyázz gyer-mekeidre, s bőven lásd el őket zsebpén-zel, mert kü-lönben más uton zsebel-nek ki.

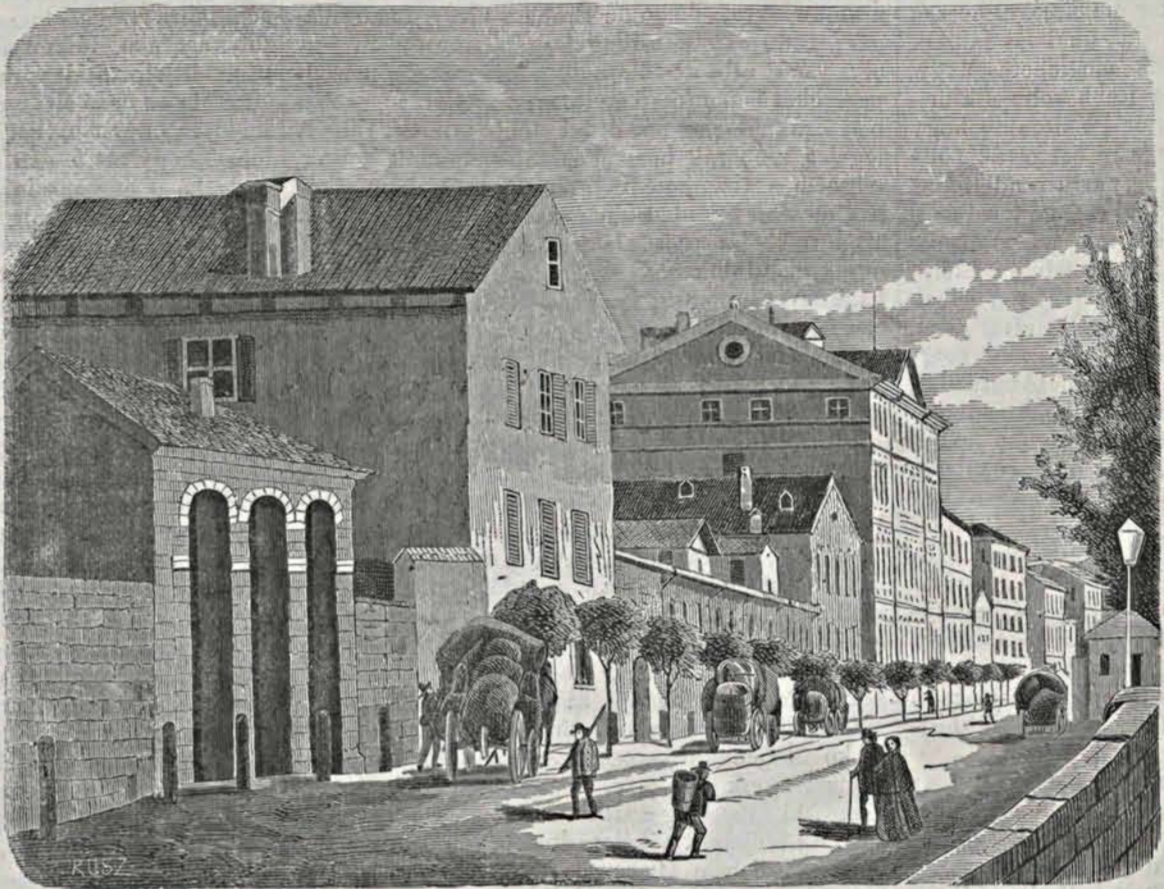
(Folyt. köv.)

Az időjelzés-ről.

Lehet-o va-lami nagyobb boszúság, mint mikor utköz-ben óránk megáll, s kö-zelben nincs sem zseb-, sem toronyóra, mely az időt pontosan meg-mutatná, hát-ha még az éj-szaka lep meg, okkor minden perc egy órá-nak rémlik előttünk. Ha óránk rozsul jár, lemaradunk a vonat-ról, későn vagy korán érkeünk az ebédre, s mindkét esetben kellemetlenséget okozunk ma-gunknak s másoknak is.

Az óra lett irányadója foglalkozásunknak. Nem is képzeltünk mielőtt államot óra nélkül, szükséges az mindenütt, mint a madárnak a szárny, valószínűleg az assyr nép osztotta először

részekre az időt, mert már II. Sardanapál idejében, 750 évvel Kr. e., a vízi óra ez országban ismeretes volt. Az egész szerkezet egy, néhány itcze vizet tartalmazó, hengerded bronz edény volt, melynek vékony nyílásán a víz cseppenként szivárgott ki. Könnyen ki lehetett számítani, hogy az edény mennyi idő alatt ürül ki. Phul uralkodása alatt a

Fiumei képek: Braida-ut.

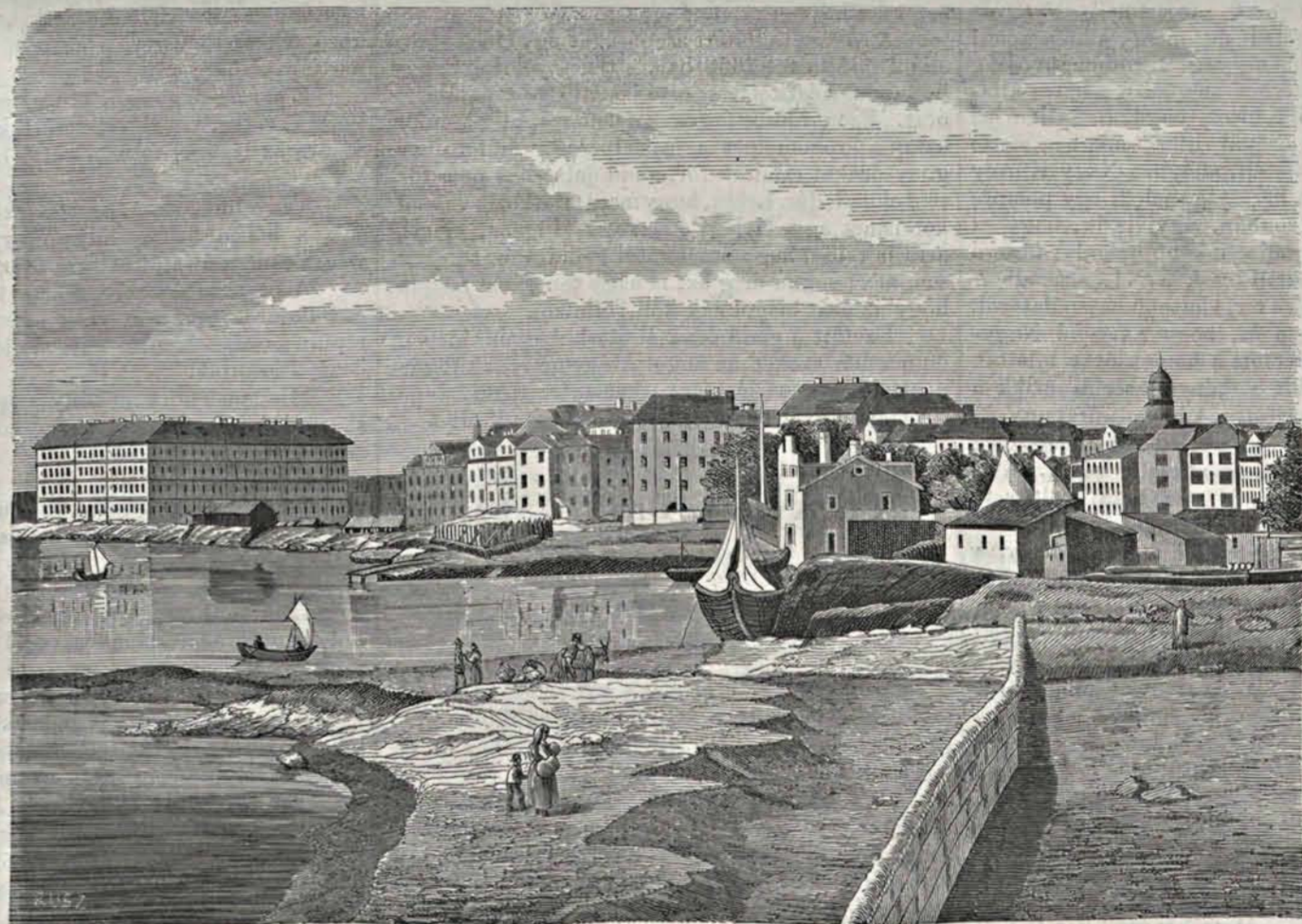
minivei királyi palotában, s a város főterein ily víz-órák jeleztek az idő állását. Mikor a bástya tetején álló ór észrevette a nap keltét, rögtön jelt adott, s az óra-edényeket egyszerre töltötték meg, mellettké mindig fölvi-gyázók állottak, s egyes futárok a város utcáin alkalmazkodás és tájékozás végett a népek tudtul adták, hogy az edény

sőt a töltésnél sem lehetett mindig a legnagyobb vigyázat.

De azért századokig e készítmény jelezte az időt, s csak akkor tökéletesítették, mikor Alexan-driában Kr. e. 558 évvel a napórát föltalálták. Ez időtáiban egy egyiptomi ember mutatóval fölsze-relt víz órát készített. A mutató egy tengelyen forgott, mely egy, a víz felszínén uszó fácska-ával egy húr által föl összekapcsolva. A mutató egy víz leszivárgott, azzal együtt a fácska is alábbszállott, s a mindig szűkebbé váló húr mozgásba hozta a tengelyt, s ez mozgá-ta a mutatót. Azonban az ilyen szerkezetű órák sem járhattak egymással egy időben, mert a művészet nem vihette ki, hogy min-den edényben egyfor-ma nehézségű, minő-ségű, nagyságu ten-gely, húr, s mutató leg-yen. De első lépésnek mindenesetre nagyfon-tosságú találmány volt, s a maga idejében megbecsülhetlen kincs. Későbbben aztán fogas kerekeket is alkalmaz-tak, mi czélszerűségre jóval fölülmulta az uszó fácskát. Kr. e. kétszáz évvel Egyiptom egész keletet ily órákkal árasztotta el; ezt azon-ban úgy kell értenünk, hogy csak fejedelmi udvarok, nagyobb fő-

emberek s gazdagabb városok mesés árért jutottak ilyen eszközökhöz, mert még ezek az óra-nevezeteket nem érdemelték ki. Mikor Pompejus Kr. e. 62 évvel Mithridatost legyőzte, a legbecsesebb zak-mány gyánánt tekintette azon víz-órát, mely a római időszámítás szerint az órát s perczeket is megjelölte. A vitzartó, tömlő, mint szintén az óra-tábla aranyból volt. A mu-tatók kicsiny drágakövek-kelet voltak ki-verve, s a hu-zonnégy órát jelző számok zafírból met-szettek valá-nak. Terjedel-me nagy lehe-tett, mert nap-jában csak egyszer kel-lett megtölte-ni. A rómaiak aligha láttak valaha olyat, mert mikor Pompejus a kapitólium nagy termé-ben közzem-lére kiállította: a betóduló tömeg eltávo-lítására kato-nai erőt kellett alkalmazni.

Most a sötétség azon korszakába ju-tunk, midőn a római birodal-ma összeom-lása után tu-domány, mű-vészet mély álomba merült. A világvárost meghódító bar-bár népek időjelzése az emberiség gyermekko-rából eredt. Óra és pénz előttük teljesen ismeretlen volt. Nem volt érzékük sem a víz-, sem a napóra föltalálásához, s ha a meglovó találmányt kezeikbe vették is, nem igen használták eredeti lakhelyükön, hol a nap ritkán sütött, hol hideg,

Fiumei képek: A Fiumara folyó tengerbe ömlése.

József éltette, s mindenki azzal a kívánsággal ürité ki poharát, bárcsak a jelesünket mielőbb láthatnók ismét a színpadon. *Deák* Farkas a magyar zene-kerályért Erkelért üritett poharát; *Tóth* Kálmán tréfiá verset olvasott föl, stb. Nagy tetszést aratott Szigeti főkőszöntése; oly férfít életet, a ki fekete kabátban jár, fekete szemű, fekete tokintete, fekete szakála és fekete haja van, a kinek fekete a tintája, írása és kritikája, de a kinek szívéből kívánja, hogy megérje a kort, mikor galambfőér lesz. E leírás után meg sem kellett nevezni, hogy Gyulai Párol van szó, a kit mindenki szívesen életetett. A lakoma alatt több vidéki színtársulat küldött táviratot, életve a vendégekkel egytérőleg a derék Szigetiget. Eljen is!

A soproni torna-tűzoltó-egylet.

Általános tapasztalat, hogy tűzesetek alkalmával gyakran a veszély roppant elterjedésének csak az az oka, mert célzatos oltószerkezetek vagy egészen hiányoznak, vagy mivel kellő felügyelet és gondoskodás alatt nem állottak, használatra alkalmatlanok, vagy mert nincs senki, ki a fészkendővel és egyéb oltó-szerekkel helyesen tudna bánni. E tapasztalat Sopronvárosa több lelkes polgárát arra indította, hogy önkéntes tűzoltócsapat felállítását hozzák indítványba, melynek feladata a bekövetkező tűzesetek alkalmával szervezett és rendezett munkásság által övni és megmenteni polgártársaik vagyonát s életét; s mindennemű tűzoltó-szerekkel alaposan megismerkedve, más városok és helységek lakosait is hasonló munkásságra ösztönöznék. A már több évvel előbb alakult torna-egylet ez indítványt felkarolta, a polgárok pedig adományaikkal lehetségessé tették, még 1866-ban mentő csapatot szervezni föl, mely azon év decz 30-kán ünnepélyesen fogadást tón a városi előjáróság és képviselő testület színe előtt s a polgármester által lelkes szavakkal avatott föl áldozat-teljes hivatására. A városi képviselők elismerve a dolog fontosságát, azonnal 3000 forint szavaztak a meglévő fészkendők javítására és újabb tűzoltó-szerek megszerzésére. Epen jőkor, mert az 1867 év kezdetétől fogva

hogy a gépezet csak logkevesebbet szenvedett volna. 1868-ban ugyanezen fészkendővel még más próba is tétetett, t. i. hogy mily magasra és mily messze löki a sugarat. Célul kitűzetett a 32 öl magas városi torony, és a szabad sugár egészen az óramutatógig, a harangláb felhuzott tömlőből pedig (2 perc kellett a víz felszívattuzására) még a torony tetejénél is magasabba lövelt. E próbának képét mutatja az ide csatolt ábra. Ugyanaz nap egy e célra különösen épített háziko és 2 nagy farakás gyújtott meg, hogy az ugynevezett extinciteurral, a tűzoltó-szelencékkel, valamint a Galibert-féle füstölő óvó készüllettel, különböző tömlőkkel és hágesókkal lehessen próbát tenni. Jelen voltak e próbán a nagyszámú helybeli közönségen kívül több szomszéd tűzoltó-egylet képviselői.

Nyilvános próba omnibus-fészkendővel Sopronban.

mostanig Sopronban, mely a lefolyt évtizedekben tűzkároktól egészen ment maradt, huszál több, nagyobb-kisebb veszélyű tűzeset fordult elő. Hogy a tűzoltás-ügye városunkban mindinkább meghonosuljon, az egylet a rendszeren folytatott gyakorlatokon kívül több ízben nyilvános próbákat is tartott, különösen a vízemelő fészkendővel (hydrophor), mely a vizet a patakól vagy kuttól 1200 lábnyi távolságra viszi; továbbá egy Seltenhofér Frigyes gyárában egészen új szerkezet szerint készült omnibus-tűzoltócsapattal, mely mind városi, mind vidéki tűzrészeg számára igen alkalmasnak találtott. Evvel Sopronból 8 tűzoltó (mert 8 kényelmes, rugókon nyugvó ülésével) Szombathelyre ment (6 mfd), oda érkezvén fészkendőpróbat tartott és annak bevégezte után ismét visszatért Sopronba a nélkül,

Ily, többször ismételt próbák, sokszori gyakorlatok és a veszély alkalmával tanusított életrevalóság, városunkban a torna- és tűzoltó-egylet nemcsak oly népszerűvé tették, hogy a tűzoltók száma négy csapatban már 200-ra rug (nem számítva az ev. lyceum tanítványaiból alakult, és mintegy 100 főből álló segédszolgálat), és az egész egylet a csupán fizető tagokkal együtt 500 tagot számlál, hanem azon kedvező helyzetbe is jutatták a társaságot, hogy a tűzoltás mindennemű ügyeiben és ágazataiban bő tapasztalatokat szerezhetett. Mert egyletünknek, különösen Seltenhofér Frigyes polgártársunk áldozatkészsége által lehetővé tétetett a mindennemű tűzoltó-szereken kívül egyszerűs mind a legkülönbözőbb mentő-szerekkel, mint például mentő-zsákkal, mentő-tömlővel, ugrásra való lepedővel sat. megismerkedni. Midőn tehát azon hó

kívánatot fejezzük ki, hogy bár hazánk minden vidékein keletkezének önkéntes tűzoltó-egyletek, hogy a tűznek pusztító eleme ne ejthesse évenként oly nagy csorbát az amugy is más országokkal összehasonlítva igen csekély közvagyonon, — az újonnan keletkezendő ily egyleteket soproni idősebb és tapasztaltabb társakra figyelmeztetjük, a mely kész és képes is jó tanácsokkal és alapos utmutatással szolgáljni. *Soproni.*

Egyveleg.

** (*Pérez becsület, ruha tisztesség.*) Grant-ról, az északamerikai köztársaság elnökéről, érdekes apróságokat közölnek az amerikai lapok. Egyszerű, igénytelen modorát, öltözete szerénységét emlegetik, hogy nevelve gyalog mennek a botba s mindenhol vásárolni stb. Ujabbban az a furcsaság történt vele, hogy neje távollétekor a vendégfoglóbé ment ebédelni, s hogy zaj nélkül, csendben végezhesse étkezését, külön szobát kért. A pinczér végig nézte, s a közös étterembe utasította. Grant aztán haza ment, s haza vitette ebédét. Egy ur azt kérdi a pinczértől, ismer-e azt az urat, a kit elutasított? „Nem ismerem, nem is ohajtom!”, „Az egyesült államok elnöke”, felelt az ur. „Lehetetlen — szólt a pinczér — do mégis kár! mert nem öltözik jobban, s mért nem jön legalább kocsi?”

○ (*Fájdalommentes lélek.*) A sebészeti terén fontos szerepre van hivatva egy, Richardson angol orvos által feltalált készülék, a fájdalommentes kés, mely azon elvet, miszerint a gyorsan ejtett sebészek fájdalommal, sebészeti cselekedetek értékesítik. A készülék körülalakul éles késpengéből áll, mely bizonyos óramű-szerkezettel oly módon áll összekötöttségben, hogy tengelye körül nagy sebességgel forog. Ha e forgási sebesség 1 másodperc alatt 25-re emelkedik, úgy az illető kést az állati testen eszközöndő műtettekhez használhatni a nélkül, hogy az illető műtét fájdalmat érezne. Richardson ily módon apránként szelte le egy házi nyul füleit, mely műtét legkevésbé sem zavarta az épen étköz állapot ebbeli működésében.

○ (*Százéves jubileum.*) Mistress [Hogg a Chelsen mellett ápolja egyik tagja betöltött századik évét. Jóakarói kérdezték, miként ohajta megünnepelni századik születését, s ő azon különös kívánságot nyilvánította, hogy szeretne léggolyóban felszállani s messziről megnézni a földet, melyen anyyi évet élt. Kioszközölték, hogy Godard felvitte magával egy léggolyóban, s midőn 200 lábnyi magasságon voltak, a vele felszállt hölgyek süteményekkel és borral szolgáltak neki és emlékrömet nyújtották át az érdemes agg hölgynek, ki még most is szemüveg nélkül olvas és a légtutászt a legkisebb baj nélkül is kiállotta.

— (*Bécs városa múlt évi bevételai*) összesen 10.221,859 ftra, kiadásai 8.763,133 ftra rugtak, s így közel 1 1/2 millió forint feleslege maradt.

Melléklet a Vasárnapi Ujság 36-ik számához 1869. szept. 5.

Irodalom és művészet.

— (*A nevető ember.*) Hugó Viktor regényének negyedik (utolsó) kötete is megjelent, Ráth Mór kiadásában, Huszár Imrétől kaptuk. A mű, hibái s túlzásai dacára is, mindenesetre rendkívüli jelenség. Hugó Viktor általában gyönyörködik a szertelenben, keresi az idegfeszítőt, nem riad vissza a túlzásoktól az erkölcsi és természeti világ szélsőségeitől s különös előszeretettel kéjeleg a bizarr leírásokban. E sajátosságok „A nevető ember”-ben is feltűnnek, mint a Notre-dame-ban, a Nyomorultakban s a Tenger munkáiban. A regény eseményei is szegény négy ily vagtag kötetre. S azért a legtöbb történet mesének nevezte minden tanúság nélkül. Csodálni lehet, hogy a nagyon is világos s a szerző által nagyon is kifejezett irányt, célzatot s tanúságot nem látta meg. Hugó e műve is, mint a többiek, egy jankajlás a társadalom ellen s ezáltal épen egy vádlevél az arisztokratia ellen, melynek azonban érdemét is elismeri, hogy a királyság ellen küzdve, akaratlanul is előmozdította a szabadság és demokrácia végdiadalát. A mű történelmi háttérre ép oly érdekes és tanulságos, a mely meglepőek a természeti leírások. A tenger és éj borzalmainak festése, Anna királynő s az angol felsőház jellemzése, a börtön és kínzó szoba leírása, megannyi fénypontok a regényben. S az egészek benyomása ép oly mély, mint az egyes részletek. Az olvasó nem fogja nagy megatartottság nélkül tenni le kezéből sem az egyes köteteket, sem az egészet. — A kiadó, ki a kiadási jogot áldozattal is megszerezni sietett, s a fordító ki nagy gondnal és sikerrel tette át nyolcvégre a felülnő művet, mindenesetre köszönetet érdemelnek irodalmunk gyarapításáért. — A négy kötet ára 8 ft.

— (*Jókai Mór*) befejező „A köszívű ember fia” című hat kötetes regényét, mely kötetekben is megjelenik ugyanakkor, midőn közlését a „Hon” tárczája bevégezi. Uj regény is fog megjelenni Jókaitól: „Hogyan kell meggazdagodni” címmel. A „Hon” és „Neuér. fr. Llyod” egyszerre fogják két nyelven közölni.

— (*Utazás Braziliába és vissza.*) Szendrői Geőcze István műve, melyből lapunk is közölt egy pár érdekes mutatót, megjelent két kis kötetben, csinos kiállítással. Ajánljuk olvasóinknak. Eleven leírások, melyeken a közvetlen szemlélet minden sorban meglátszik, egy távoli világért érdekes képét tüntetik szemünk elé. A délamerikai nagy birodalom természeti s társadalmi életének meglepő jelenetei, élethívően s ügyes összeállításal, érdeklődésünket folyvást ébren tartva, vonulnak el szemünk előtt. E kis mű, méltó helyet foglal el utleírásaink sorában. S irodalmunk nevében köszönetet kell mondanunk a fiatal szerzőnek, ki uti tapasztalataival ily vonzó modorban ismertette meg.

— (*A pest-budai könyvnyomdászok*) „Revisio” című illusztrált életrajzából e hó 1-jén megjelent az első szám, magyar és német tartalommal. A havonként kétszer megjelenő lap előfizetési ára 4 hóra (szept.—decz.) 1 ft, az előfizetési pénzek Sógör Györgyöz (az Athenaeum nyomdájába) küldendők.

— (*Knauz Nándor*) ismert tudósunk évek óta buvárokodik az esztergami primási levéltárban, s annak kincseit le is másolta. A nagyobb fontosságú okmányokat „Monumenta Ecclesiae Strigoniensis” cím alatt összegyűjtve, a hercegi-primás ki fogja adni. Ohajtható volna, hogy minden nagyobb egyházi levéltár kincse ily módon kézzé kerüljön.

— (*Ferenz József*) kolozsvári unitárius pap és tanár azon isteni tiszteleti és uncorosa-osztási beszéde (az imákkal együtt), melyet június 13-án Pesten az ev. reformátusok gyűléstermében tartott, most jelent meg „Első nyilvános unitárius isteni tisztelet Pesten” cím alatt. (Ára 20 kr.) E szép munkák, melyek egy tiszta és nemes gondolkodású szónokra mutatnak, s előadva is nagy hatást tettek, olvasva is megérdemlik a figyelmet.

— (*Beküldött*) a Singer Vilmos főlelemit tanító magyar és német szövegei mintái, melyek most már harmadik kiadásban jelentek meg. Iskolai és magán használatra vannak szánva s betűi egyszerűk, jóalakuk, de a metszők tisztább is lehetne.

Közintézetek, egyletek.

— (*A történelmi társulat*) Ipolyságon tartandó nagygyűlésére menni akarók szept. 8-ikig szíveskedjenek tudatni szándékukat *Pauler* Gyula egyleti titkárnál: Pest, papnövelde-utca 1. sz. a. Az idén a vaspályákon árleszállítás nem engedtetett, tehát külön tagsági jegyek sem adatnak a résztvevőknek. Együttal figyelmeztetnek a tagok, miszerint f. é. szept. 19-én csak a szobi vasuti állomáson, nem pedig egyszerűs mind Nánán is, mint eleinte jelentve volt, lesznek készen kocsi az Ipolyságra való menetelre.

— (*Békés-Gyula*) régészeti társulat van alakulóban. Ugy látszik, nem fárads hiába néhány buzgó régészünk, mert az érdeklődés naponként terjed.

— (*A jövő évi dalár-ünnepélyre*) vonatkozólag a dalár-egyesület elhatározta országos tanácskozásában, hogy az a jövő évben Pesten fog megtartani Szent-István-napkor. Nagyszerű dalárversenyek lesznek a redout termében. A királyi párt is felkéri megjelenésre.

— (*A nemzeti zené*) növendékeinek beiratása az 1867/78-ik új tanévre szept. 1—10. napjain megy véghez a zeneda nagy termében. Tanítványok: ének, zongora, hegedű, gordonka, zeneszerzés és generalbassus, fuvala, klarinét, magyar szavalat. A táncelőadások szept. 13-án kezdetnek meg.

— (*A német jogász-gyűlésen*) 18 magyarországi ügyvéd vesz részt. A gyűlés eddig a magánbörtönrendszer és a polgári házassága mellett mondott határozatokat.

— (*Az aradi gazdasági egyesület*) közgyűlése elhatározta: egy aradmegyei szegény ifjúért, a jövő tanévtől kezdve, a debreczeni országos földműves iskolában tan- és élelmelési díjt az egylet pénztárából fizetni. Ennek folytán a pályázat már ki is hirdettetett.

— (*A budai orsz. tébolydában*) ez idő szerint 300 beteg van, a betegok felvételét azonban 500-ig kiterjesztik.

Egyház és iskola.

— (*A selmezi erdészeti és bányászati akadémia*) jövő évben ünnepli fennállásának 100-dik évét.

— (*Állami segély gazdasági és erdészeti tanuló részére.*) Oly végből, hogy az alapítványi jószágokon működő gazdasági és erdészeti tisztek gyermekei közül azoknak, kik a gazdaságra, illetőleg erdészetre hajlamot mutatnak, mód nyújtassék arra, hogy magukat egy gyakorlatilag, mint elmeileg is a gazdaságot és erdészetet jelenkori fokozottabb igényeikhez mérten kiképezhessék, s hogy ezáltal az alapi jószágok kezelésére szakképzett gazdasági sarjadék biztosítsák: Ó Felsőnégy gazdasági és 2 erdészeti iskolai — egyenként kétszáz forinttal adományozandó ösztöndíjnak az alapítványi uradalmi gazdaságtertek figyelmek számára, a vallás-, tanulmányi és egyetemi alapok rovására leendő rendszeresítését engedélyezte. — Az ösztöndíjakat élvezhetik a növendékek a keszthelyi gazdasági országos tanintézetbe, illetőleg a selmezi kir. bánya és erdészetiakadémiába való felvételtől kezdve az egész tanfolyam befejezéséig, a fennálló általános feltételek mellett s azon további kötelezettséggel, hogy az alapítványi jószágokon gazdasági vagy erdészeti szolgálathoz lépni és legalább három esztendőig irnokokul szolgálni tartoznak. — Ez ösztöndíjak már a legközelebb megnyitandó tanévtől kezdve fognak a vallás- és közköztudási magyar királyi miniszter által betöltetni.

— (*A magyar gazd. egyesület kertészeti és vinczellér-iskolájában*) múlt héten tartották meg a szokásos vizsgálatot, több érdeklött és szakértő hallgató és végleg jelöltében. E vizsgálatok igen tanulságosok. Dr. Encz Ferencz, ki a magyar kertészet terén mind elméletileg — népszerűleg ily könyveivel — mind gyakorlatilag anyai hasznos eredményt tudott felmutatni, tanítványait atyai gondban részesíti, és így lón, hogy a Gallérthey mögött és a Sashegy közelében fekvő e kis kertészeti gyarmat működése az egész országra nézve már eddig is üdös gyümölcsöket termelt. Ezenkívül több gyakorlati gazda, vinczellér és műkertész kerül ki ez intézetből.

— (*Baranyamegye iskola-tanácsa*) aug. 26-án tartotta alakuló gyűlését Nagy László tanfel-

ügyelő elnöke alatt. Megemlékre méltó, hogy egy kath. s egy ref. egyházi férfin kívül, a többi vallásfelekezetek, dacára hogy több ízben felszólították, nem küldtek képviselőt, s így az iskola-tanács nélkülök alakult meg.

— (*Tanügy.*) A temesmegyei tanfelügyelőséghez eddigél 166 község küldte be tanodai statisztikai kimutatását. Ezen községekben összesen 49,269 tanközlőzött gyermek van. Ezek közül iskolába jár 23,295, tehát kevesebb mint a kötelezettek fele.

— (*A losonci ág. hitv. algyimnasiunban*) a boirátások szept. 1-től 5-ig tartván, az előadások 6-án veszik kezdetüket. Kelt Losonczon, aug. 25. 1869. — *Az igazgatóság.*

Közlekedés.

— (*Az első erdélyi vasuton*) negyedik osztályú személyszállító kocsi is lesznek, melyek f. évi szept. 11-én jönek forgalomba. E helyen egy személy 9 krt fog fizetni mértföldönként, de ezzel kapcsolatban a harmadik helyi utazóknak adott kedvezmények megszűnnek.

— (*Edinburgban*) kiesérletet tettek gőzomnibuszal; az omnibus egy óra alatt 7 angol mértföldet halad; könnyedséggel fordul és rögtön meg volt állítható. Egy vállalkozó minden nagyobb angol városban gőzomnibuszokat akar forgalomba hozni. Pesten is jó volna ilyes valami a bitor-ülésű egyesületi omnibuszok helyett, mert ezek meg csaknem megfordítva 7 óra alatt mennek egy angol mértföldet.

— (*Budavárosa részéről*) egy a Dunaszabályozás ügyében a közlekedési miniszteriumban tartott tanácskozmány alkalmával azon ajánlat tétetett, hogyha a szabályozás Ó-Budától a Csepel-szigetig eszközöltetik s a budai oldalon az uposti parthoz hasonlóan építetik, a város 1 1/2 millió frtot kész e célra megadni.

— (*A két krajczáros közlekedési lapok*) szept. 15-től a magyar és osztrák posta területeken használatba tétetnek. Azon naptól ugyanis bélyezett lapok fognak kiadni, a melyekre irt rövid közlemények távolság különbsége nélkül mindenholva 2 krtért elszállítatnak. A keresk. miniszteriumnak ez iránt kibocsátott rendelete szerint, minden pósta hivatalnál és bélyegárusnál szerezhető lesz ily levelezési lap, mely beiratván, boríték nélkül adandó postára; a cím úgy irandó, mint eddig a közönséges leveleknél; a közlés történetik tinta, ón, szines kréta segítségével, s ajánlatások a közönséges illeték mellett történnek. A posta-intézet nem vállal felelősséget a lapok tartalmáért, azonban utasítva vannak a postahivatalok oly lapok visszautasítására, melyek tartalma illetlen vagy becsületsértő.

Balesetek, elemi csapások.

— (*A Tisza árada*) már is sok kárt tett nevezetesen Máramarosban. Rahó körül a töltést áttörve, a hidakat elrombolta, s ezer meg ezer szál fenőtt és doszkat sodort el. Ezeket a Sziget és Szlatina közti hidhoz csapkolta, miáltal a híd sokáig veszélyben forogott. A felvidéken házakat is rombolt el, és Sziget alatt sok butort fogtak ki, többi közt egy bölcsőt is, melyben a kised — csaknem hihetetlen — még életben volt.

— (*Nagy tűzvész*) pusztított az Esztergommal szomszédos György mezővárosban e hó 25-én, s állítólag egy 5 éves fu gyufával játszása által okozott. A szerencsétlenség után Lippert József érsekségi főpintez volt a legelső, ki a károsultak felségelésére 100 frot kézbesített egy megyei tisztviselőnek.

Mi újság?

— (*Országgyűlésünk elnökei*) Majláth György és Somssich Pál felhívják a két ház tagjait, hogy a horvát bán beiktatási ünnepén (szept. 8. és 9-dikén) minél számosabban megjelenjen s e nemzeti ünnepély fényét emelni szíveskedjenek. A horvátok örvendenének, ha minél többet láthatnának képviselőink s főuraink közül.

— (*A horvát bán beiktatásakor*) Ó Felsőgét gr. Festetics miniszter, a magyar kormányt pedig Lónyay Menyhért fogják képviselni.

— (*A m. kir. koronaörög*) a magyar honvédelmi miniszterium alá fog helyezettetni. A koronaörög ugyanis a közös budgetből kitérőltetett, s ezentul az országos budgetbe fog felvétetni. — A

honvédelmi miniszterium a koronaórség létszámát 60 emberre fogja felelni, s e koronaórség egy- szermind az udvari csendőri szolgálatokat fogják teljesíteni, ha az udvar Budán időz. A koronaórség új egyenruhát kap, mely piros atillából s ezüst színőrzatú magyar nadrágból áll. A medvebőr- süveg továbbá is meg fog tartani.

** (A delegációk közös ülésében) — mint egy szemtanu közli, — a kíváncsi hallgatók közt jelen volt Ghyczy Kálmán is. A mi különben e közös ülést illeti, noha eredménye előre látható volt, mégis nagy benyomást tett a bécsi közön- ségre. Midőn a sors által első közös elnökül kije- lölt gr. Majláth Antal tisztes alakja az elnöki széket elfoglalta, s magyarul megszólalt, saját- ságos zibongás futott végig a termen, s még fokozódott, midőn a szigorú feyelemmel szavazó magyarokhoz több osztrák delegatús szavazata is járult, az s ügyet a mi javunkra döntötte. A vége az, hogy egy némely bécsi lap ma még jobban düh- öng ellenünk.

** (A hadügyminiszter részéről) hir szerint az ősi gyakorlatok után bizottság fog kiküldetni a Kárpátok s valamennyi átjáratok pontos felvéte- lére, miután tudomásra jött, hogy a Kárpátok leg- pontosabb rajzát Oroszország bírja, melynek törz- s-kara még 1849-ben felhasználta e célra a kedvező alkalmat.

** (A haagai statisztikai kongresszusra) Keleti Károly s Hunfalvy János már elutaztak, hogy a magyar kormányt képviseljék. Keleti francia és magyar nyelven készült terjedelmes statisztikát vitt magával hazánkról, s ezt a kongresszus elé fogja terjesztetni.

** (Hunfalvy Pál), ki a finn akadémia köz- gyűlésére utazott el, Svédországot is meglátogatta. Külföldi lapok igen elismerőleg írják nyelvészeti ismereteiről, s egyik kiemeli, hogy Finnlandban mindenkit meglepett folyékony társalgása a nép nyelvének s skandináv nyelveket is ismeri s az északi östörténelemben jártasabb a legtöbb benszülöttnél. Utjában neje és két unokája kíséri. Eddig Lief- landban, Esztlandban s Finnlandban utazott, onnan átment Stockholmon át Upsalába, s innen tovább folytatta útját Kopenhágába, hol az archeo- lógiai kongresszusban vesz részt.

— (Hymen.) Hollós László fiatal hirlapíró, a „Magyar Ujság” belmunkatársa vasárnap este hat órákor vezeté oltárhoz, a józsefvárosi tem- plomban, Kendei László Fanny kisasszonyt, a nem- zeti színház kedves énekesnőjét.

— (Kecskeméten) aug. 31-kén Horváth Döme választott meg ismét nagy többséggel orsz. képvise- lővé, Baghi László baloldali jelölt ellenében.

— (Akolostori történetek) közt említették a la- pok, hogy a pesti szerviták zárdájában is 20 év óta őriznek egy örült szerzetest. A pesti provinciális most nyilatkozik, hogy 1848-ban csakugyan hoztak Pestre Fraknóból egy Koppensteiner Károly nevű szerzetest, kit — elmeháborban szenvedvén — 1848-ig a pesti zárdában ápoltak. Baja azonban fokozódván, a Rókus - kórházba szállították, hol 1854-ig maradt. Később rohamai csillapultak, mi- nél fogva visszavitték a szervitári zárdába, s ott van most is. Ugy élemezik, mint a többi szer- zetest. Egész napokon át nem tesz mást, mint hajdon fölvet sétál a korbán, senkivel sem be- szél, ősz haja van, s jelenleg 67 éves.

— (Krakóból) távirják, hogy a karmelita főnök és helyettese, törvényszéki végzés követ- keztében m. hó 28-án szabad lábra helyezték, s katonai őrizet alatt a zárdába vissza kísértették.

— (Macsvánsczyról) beszélik, hogy midőn megtudta, hogy Ráday gr. 1000 frt tüzött fejére, ugy nyilatkozott volna, hogy ő meg 4000 frt tűz Ráday fejére. — E vakmerő rabló jelenleg a csur- gó határban tartózkodik. A kir. biztos, gr. Ráday, e napokban érkezett — Zomborba.

— (Disznópásztor és tanító.) A „Debreczeni” írja, hogy Pusztá-Ondódon egy igen képzett öreg ember él, ki nyáron által mint kondás keresi kenye- rét, télen pedig a tanítói gyermekeket oktatja szép

sikerrel az elemi tudományokban. E férfit a kör- nyéken csak „tudós Jánosbácsit”-nak nevezik, s már több évtized óta viseli kettős hivatalát.

** (A Mecklenburg-erzsed) közelebb ünnepelte meg századik évfordulóját azon napnak, melyen mostani nevét nyerte. Azelőtt már 28 évig fenn- állott. Száz év alatt 30 háború évet ért meg és 184 csatában vett részt.

** (Török-Becsén.) vasárnap mult egy hete, kora reggel három fegyvertes rabló tört be Reiser kereskedőhöz, kényszeríték a Wertheim-kassa felnyitására s körülbelül 20,000 frtot vittek el.

** (Gorove miniszter) 100 db aranyat adott az „István” nevű betegápoló és temetkezési egy- letnek, miert az egylet küldöttségileg mondott köszönetet.

** (A rákospalotai erődséget) a főhi uradalom magán villágra részeltve eladja. A kies erdőcske árnyékosága s kellemes fekvése miatt kétségki- vül sok részvevőre talál a lóvonatu és állami vasut által könnyített közlekedés tekintetéből is.

** (A kelet-ázsiai expedíció) parancsnoksá- gának egy értesítése szerint az expedíció tagjai- hoz ezental a levelek nem Ázsiába intézendők, hanem október hó végeig San-Franciscoa Észak- Amerikában.

— (A napokban itéltek el) Chicagóban (Észak- Amerika) egy archimillionarius urat 100,000 (mond- százezer) dollár bírságra — nem teljesített házasa- gi ígért miatt. Az illető nő tisztességes és be- csületes szegény leány, mi a millionarius élvhaj- kéző vén dandy volt, ki a csábításokat nagyban és régóta űzte. Az esküdtsek szigorú, de méltó ítéletre aligha le nem hűtötte kalandok utáni vá- gyait.

— (Mily nagy a lakás-hiány Pesten), egyebek között azon körülményből is kitűnik, hogy az alföld-fümei vaspálya igazgatósága más alkalmas helyiségek hiányában egyelőre a redout-épület ét- termeiben volt kénytelen felülni irodáját.

— (Új tó alakult) a napokban Felső-Ausztriá- ban Steyr város mellett. Nehány hold szántóföld nagy robajjal egyszerre csak elsüllyedt, s helye tisztavízű tóvá lett.

** (Béke-jelenségek.) A hirneves Krupp-féle ágyuöntődében meg van rendelve: 200 ágyu Ro- mánia, 137 Oroszország számára, ugy szintén nagy számmal Poroszország, Belgium, Anglia s más ál- lamok részére. A béke „biztosítása” abban rejlik, hogy több esztendő szükséges, míg a gyár e meg- rendeléseknak eleget képes tenni.

— (Kursalon Pesten.) Egy pénzemberekből álló társulat e napokban a városi hatóságnál szán- dékozik ajánlatot benyújtani, mely szerint az Erzsébet tér közepén egy, a bécsi Stadt-Parkhoz hasonló társalgási kéjpalotát építenének, mely a vállalkozók saját költségén, a legkiválóbb ízlés szerint építtetvén, 30 év múlva a város birtokába menne át, a legizletesebb műkerteszi ültetvények- kel, virágtelepekkel, szökőkútakkal lenne ellátva; annak állandó zenekara naponként előadásokat tartana stb. Skalnitzy építész e napokban a ter- vezetet elkészítvén, az a városi hatóságnak be fog terjesztetni.

** (Névváltoztatások.) Kropf György „Ráko- si”-ra, Teichlinger Ferencz Mihály „Róthi”-re, Vertheimer Boldizsár „Érdöki”-re, Fritz Nándor „Békési”-re, Jedlinszky József „Fenyvesi”-re változtatták vezeté neveiket.

** (A pesti „új épület”-nek) a kincstár által tervezett eladásánál az angol-ausztriai bank, magy. általános hitelbank, s egy pesti tőkepénzesekből, és egy bécsi bankból együtt alakult részvénytár- saság fognak a részletes tárgyalásoknál árverezni egyenjogúlag.

** (A kilenczedik huszárezred) Magyarorszá- gban lesz ezental elhelyezve és pedig Pozsony és Mosonmegyékben.

— (Föltérés.) Alulirt mindenkit szeretettel kér föl, hogy ha egy szerencsétlen rokona, özvegy Schweda Jakabné, született Ferenczi Rozália hol- létéről tudna valamit, sziveskedjék alulírtat tudó-

sítani a zsidói postán, vagy a kérdézetten Samu fiával együtt hozzáim utasítani Zsidóra. — Kun Károly, zsidói ev. ref. pap.

Nemzeti színház.

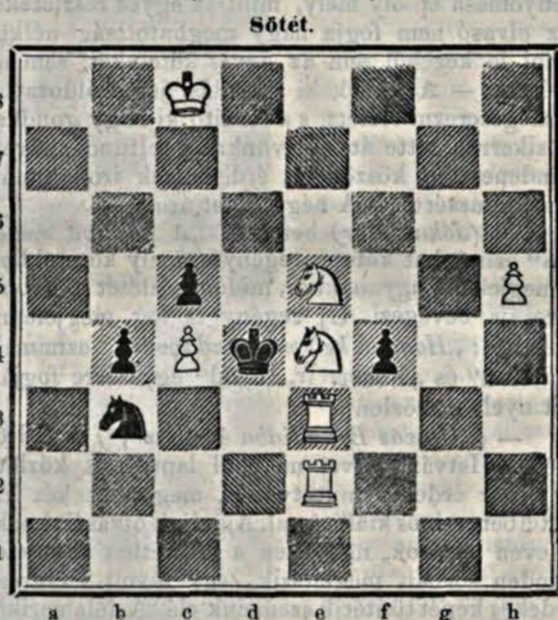
Péntek, aug. 27. „Az idegesek.” Vigjáték 3 felv. Irta Sardon; ford. Feleki. Szombat, aug. 28. „Tell Vilmos.” Opera 4 felv. Zenejét szerz. Rossini. Vasárnap, aug. 29. Századszor: „A szököl katoná.” Eredeti népszimf. 3 felv. Irta Szigligeti; zenéjét szerz. Szerdahelyi József. Hétfő, aug. 30. „Béke-bontó.” Vigjáték 4 felv. Irta Benedix; ford. Havi Mihály. Kedd, aug. 31. „Tell Vilmos.” Opera 4 felv. Zenejét szerz. Rossini. Szerda, szept. 1. „Tündér-szujak.” Szimf. 5 felv. Irta Scribe és Legouvé; ford. Feleki. Csütörtök, szept. 2. „Zsidók.” Opera 5 felv. Zenejét szerz. Halevy.

Szerkesztői mondanivaló.

— Kisújszállás. H. L. Az érdekes arczképet, szöve- gével együtt, alkalomszerűleg közölni fogjuk. A joseph- stádti kaszánya rajza nekünk is megvolt már előbb, de nem lehet belőle ily felvétellel, élvezhető képet csinálni. A képeket hiba nélkül vissza fogjuk szolgáltatni. — Kerecsag. V. S. A táborok arczképét s elejrajzát közölni fogjuk és pedig „rokoni” társaságban. Hiszszük érdekes lesz a kettős közönmű. — Arad. „Eresz alatt.” Mi a költeményből a 3-dik és 4-dik versszakot egyszerűen kihagyunk. — Miskolcz. VI. L. A rajz, s kivált a mellőzör rajza, nem igen sikerült. Csészüröb volna egy fényképet venni róla; akkor szivesen közölnök. A szöveg használatbó. — V. G. „Kecskeméti Barátsáimhoz.” Mindennapi dol- gok, költségek nélküli próza. Nem adhatjuk.

SAKKJÁTÉK.

510-dik sz. f. — Bayersdorfer-től (Münchenben.)

Világos

Világos indul s a 8-dik lépésre mattot mond.

Az 505-ik számú feladvány megfejtése.

(Klark D.-től, Szibériában.)

Világos. Sötét. 1. Va3-d6. 1. tetsz. sz. 2. Vd6-e5 v. b4 v. f8 matt.

Helyesen fejtették meg: Veszprémben: Fülöp József. — Miskolczon: Czente József. — Urauzsiban: Gr. Képe- tics Benno. — Duna-Vecsén: Deutsch József. — Csákvár- ton: Klíng Iván. — A pesti sakk-kör.

Nyilt tér.*

Különösen figyelmeztetjük a közönséget Por- gesz Lajosnak „Kozkázatais nélkül is nyer- hetünk” című hirdetéséről, lapunk ma számában.

* E rovatban közölt cikkekért csupán a sajtótörvé- nyek irányában vállal felelősséget a Szerk.

TARTALOM.

Füme (négy képpel). — A filliléhez. — Egy gazdag ember életnézetei (folyt.). — Az időjelzésről. — Utí képek Braziliából (vége). — Tarház: A „Szököl katoná” szá- zadik előadása. — A soproni torna s tüzoltó-egylet (kép- pel). — Egyveleg. — Irodalom és művészet. — Közintézetek, egyletek. — Egyház és iskola. — Közlekedés. — Balesetek, elemi csapások. — Mi újság? — Nemzeti színház. — Szer- kesztői mondanivaló. — Sakkjáték. — Nyilt tér. — Heti- naptár.

Felölts szerkesztő: Nagy Miklós. (I. magyar-utca 21 sz.)

HIRDETÉSEK.

LEFAUCHEUX VADÁSZFEGYVEREK

nagy választékban, a legjobb rendszer szerint, szilárd puskaműves munka saját készítmény finom sodrony és damaszok csövekkel s csinos vésetekkel 60, 70, 80, 90, 100 egész 120 forintig, továbbá

Lefauchaux vadászfegyverek,

a leghiresebb francia gyárakból 42, 45, 50, 60 egész 115 forintig; mindenmemi csappantyus-fegyverek, mint

- Egy szimpla vadász-fegyver vascsővel 7-10 ftig.
Egy dupla fegyver vascsővel s patentcsavarral keményen forrasztott 15-18
Egy dupla fegyver drótsővel (Rubans) lüttichi 22-28
Egy dupla fegyver, zsinór vagy finom damaszok csővel 30-50

Revolvereket

Lefauchaux módszer 6 lövéssel, tökéletes önfelhasználással 10, 12, 15, 18, 20, 25, 30, 40, 50, 60 forintig.

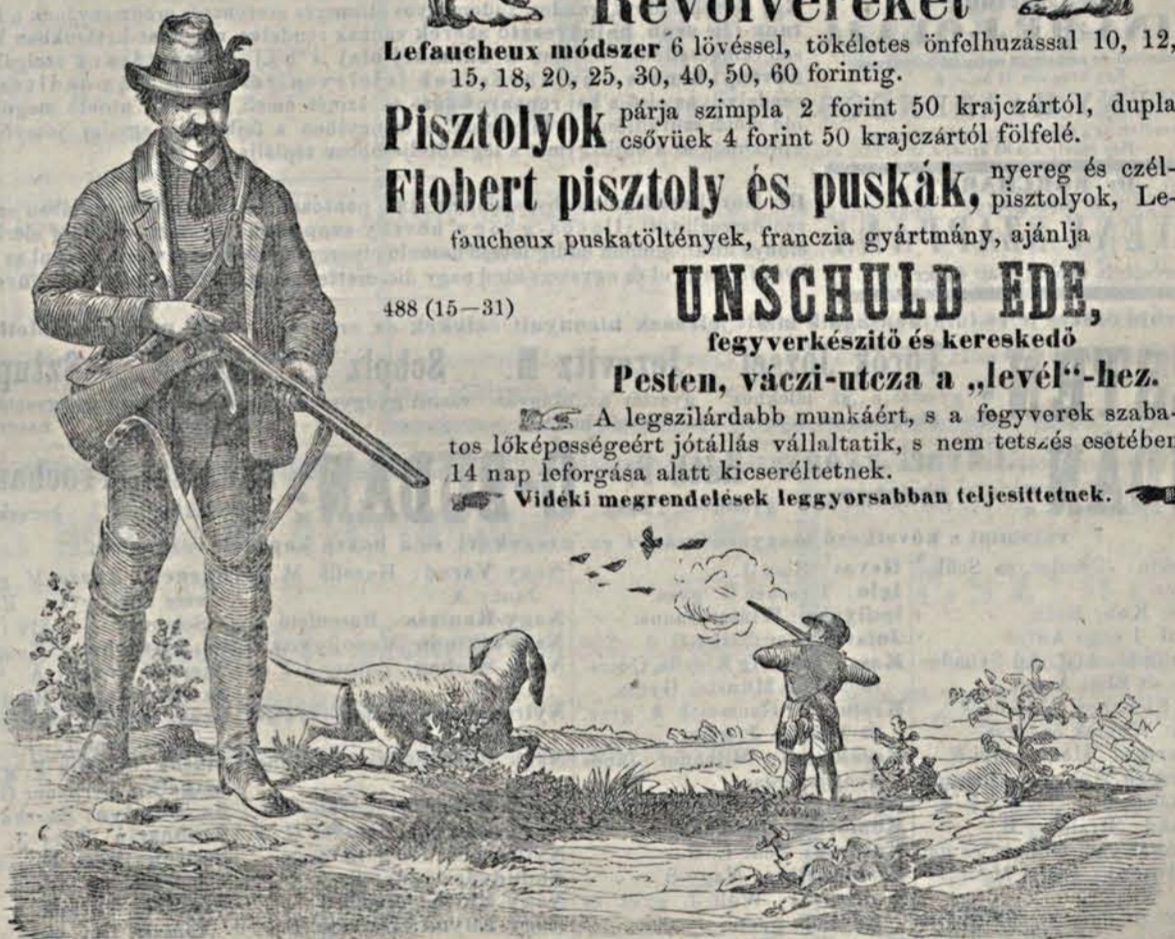
Pisztolyok párja szimpla 2 forint 50 krajczártól, dupla csővűek 4 forint 50 krajczártól fölfele.

Flobert pisztoly és puskák, pisztolyok, Le- fauchaux puskatöltvények, francia gyártmány, ajánlja

UNSCHULD EDE, fegyverkészítő és kereskedő

Pesten, väci-utca a „level”-hez.

A leghilárabb munkáért, s a fegyverek szabá- tos löképpességért jótállás vállaltatik, s nem tetszés esetében 14 nap leforgása alatt kicseréltetnek. Vidéki megrendelések leggyorsabban teljesítetnek.

Liebig tanár hús-kivonata Dél-Amerikából (Fray Bentos).

Liebig-féle hús-kivonat-társaság Londonban. Nagy megtakarítás háztartások számára. Erőteljes huslevesek azonnali előállítására. Készítése s megjobbitása a levelek, mártalék s vékony étkeknek stb. Erősítő anyag gyengék s betegek számára. Aranyéremmel kitüntetett az 1867-iki párisi, 1868-iki havre-i kiállitáson.

A hús-kivonat csak akkor valódi, hogyha a tégelek mindegyike báró Liebig tanár és dr. Pettenkofer M. aláírással ellátva vannak. Részletes árak egész Magyarországra nézve tégely számra: 1 angol font 1/2 angol font 1/3 angol font 1/4 angol font 5 frt. 80 kr., 3 frt., 1 frt. 70 kr., 92 kr. Kapható: minden előkelő kereskedések s gyógyszerárakban. Nagybani raktár, a társaság levelező tagjánál Thallmayer és társánál Pesten.

Titkos betegségeket

még makacs és üdült bajokat is ugy kö- rözöb, mint magán gyakorlat foly- tán több ezer betegben legjobbnak bizonyult mód szerint, sokszor a nélkül, hogy a beteg hivatalosan vagy élet- módjában gátolttatik, gyökéresen, biztosan és gyorsan gyógyít

Med. dr. Helfer Vilmos

Pest, király-utca 27. szám Medetz-ház- ban, 1-ső emelet, délelött 7-9-ig, dél- után 1-4 óráig. Díjazott levelek azonnali választottatik, s kivánatra s gyógy- szerek is megküldetnek. 579 (6-12)

Ajánlándó emlékeztetés!

A valódiság biztosítása mellett.

A valódiság biztosítása mellett.

Dr. Béringuer ca. kir. szab. Növénygyök-olaja eredeti üvegekben 1 ft. o. ért.

Dr. Béringuer ca. kir. szab. növénygyököljára minden ártalmas keveréktől, a legalkalmasabb növény-alkatrészekből és olajos anyagokból összeállítva, széntartalommal gazdagon ellátva, melynek rendkívüli hatását az újabb kísérletek oly tagadhatlanul bebizonyítják, a hasonló készítmények le gjo b jai közé sorozható, és bizonyára minden előkellő pipérének különös díszére fog valóni.

Balzsamos Olajbogyó-szappan eredeti csomagokban 35 kr. o. ért.

A balzsamos olajbogyó-szappan nem csupán tisztító, hanem puhító és üdítő tulajdonságánál fogva is minden a teljeseen jó pipere- és egészségi szappantól megkülönböztető követelményeknek megfelel, és ezért mint enyhe és egyszerűs mind hatásos napi mosdó szer még a leggyengédebb és legérzékenyebb bőri nők- és gyermekeknek alkalmas ajánlható.

Dr. Suin de Boutemard FOG-PASTAJA 1/4 és 1/2 csomagokban 70 és 35 kr. o. é.

Dr. Suin illatos fogpastája vagy fogszappana különösen kedvelt és legáltalánosabb és legbiztosabbnak elismert szer a fogak és foghús épen tartására és szépítésére, sokkal kellemesebben és gyorsabban tisztítja, mint a különféle fogporok, egyszerűs mind az egész szájrégnek igen jótékony és kedves üdösget ad.

Dr. Béringuer növényi hajfestőszerrel teljesen tokban kétével és csészével 5 ft.

Dr. Béringuer hajfestőszerrel minden szakértő és az összes fogyasztók által mint tökéletesen a czílnak megfelelő és egyáltalában ártalmatlan szernek ismerttetett el a haj és szálak, sintugy a szemöldök természetesen színi festésére, a nélkül hogy a bőrt beszenyerné vagy szagot hagyna hátra; használata igen könnyű, és az ezen festék által helyre hozott hajszin igen természetes szinü.

Növényi RUD-HAJKENŐ ára darabonként 50 kr. o. é.

Ezen Dr. Lindes kir. vegyészeti tanár hitelessége alatt Berlinben, tisztan növényi alkatrészekből összeállított rud-hajkenőcs a haj növesére jótékonyan hat, és azt puhán tartja és a kiszáradást megóvja; e mellett a hajnak szép fényt és ruganyosságot kölcsönöz, és egyuttal különösen igen alkalmas a haj összetartására.

Dr. BÉRINGUER L. KORONA-SZESZESZÉ (a szálak és a csészékkel)

Dr. Béringuer L. ca. kir. szab. korona-szesze a legfinomabb illó égenyszsz a jó illatú, élhető és erősítő, a növényvilág kifejtetel és legbecesebb alkatrészeivel oly módon van összekötve, hogy nemcsak illatos és mosdóvíz, hanem mint kitűnő segéd-szer az éltető erő felvidítésére és az idegek erősítésére szolgál.

Dr. Koch NÖVÉNY-CZUKORKÁI 1/4 és 1/2 dobozokban 70 és 35 kr. o. ért.

A porosz kir. kerületi orvos Dr. Koch növényczukorkái, tekintve a kitűnőbb füvek és növények nedveinek dustartalmu alkatrészeit szakadatlanul jónak bizonyult be a köhögés, rekedtség, torokszáradás, nyálkásodás stb. ellen, a mennyiben mindezen esetekben enyhítőleg, ingercsillapítólag és különösen jótékonyan hatnak.

Dr. Hartung CHINA-HEJ-OLAJA bepecsételt és az üvege nyomott bélyeggel. Egy üveg ára 80 kr. o. é. NÖVÉNY-HAJKENŐCS bepecsételt és a téglébe nyomott bélyeggel. Egy téglé ára 80 kr. o. é.

Egy előrehaladott, gondos, tudományos elismerés és eredményének a Dr. Hartung-féle szab. hajnövesztő szerek vannak rendelve magukat hatásukban kölcsönösen kiegészíteni: a mint a chinahéj-olaj a haj fenntartására szolgál, úgy a növényi-kenőcs a hajnövesztésnek felelővételére és előmozdítására van rendelve; az első a haj ruganyosságát és színet emeli, úgy az utóbbi megóvja a haj idő előtti szürkületét és kihullását, a mennyiben a fejbőrnek egy új, jótévő anyagot kölcsönöz és a hajhajgát a legerőteljesebben táplálja.

Dr. BORCHARDT NÖVÉNY-SZAPPANA bepecsételt csomagban 42 kr. o. é.

Dr. Borchardt tudományos alapok után pontosan kiszámított és általában szerencsésen összeállított illatos-gyógy növény-szappana, jellemző — addig elérhetetlen — előnye által, minden eddig létező hasonló piperecikké közt elvitathatlanul az első helyet foglalja el és egyszerűs mind nagy dícsérettel használatik mindenféle furdókhöz.

A fentebbi összes jeles tulajdonságai miatt jelesnek bizonyult cikkek az eredeti árakon mindig készletben van. PESTEN: Török József Jezovitz M. Scholz J. Kiss K. Sztupa G. győztár a „sz. lélekhez“ győztár a „Magyar városi győztár; győztár a „sz. királyhoz“ győztár a „kigyóhoz“; natéren.

BUDÁN: Udvari gyógy- szertár; Rath P. győztár; Tabán. Ó-BUDÁN: Bakats A. Prochaszka J. győztár; kereskede- se,

- A.-Kubin: Tyroler és Schlesinger. Almas: Koby Beck. Altshil: Lange Antal. Aradi: Todochi J., Ad. Schöffer győz. és Elias Armin. Bajk: Klenanec és Babocs. Bartfa: Wanek és társa. B.-Gyarmat: Moldoványi S. Beszterecz: Kelp Fr., Dietrich és Fleischer. Bonyhad: Straicher B. Breznóbánya: Gollner és fia. Bőszörmény: Lányi M. Bazin: Nagl L. Brassó: Stenner F. és Jekelius F. Csaktornya: Kárász A. Csongrád: Roth Róbert. Csankvár: Lukács Gyula győz. Debreczen: Czának József, Rothschnack Em. győz., Geréb és Hannig. Deita: Braumüller J. győz. szertész. Déva: Bosnyák A. D.-Földvár: Náhéra P. Dees: Krémer S. Ersebetváros: Schmidt A. Ersekújvár: Latzko F. és fia. Eperjes: Pap J. S. Ezer: Horning J. győz. Ezer: Pillér J. Esztergom: Rudolf M. F. Facset: Hirschl D. Győngyös: Kocianovich J. Georgenberg: Hensch Ed. Göllicz: Fischer C. E. Győr: Szailer Gyula. Gy.-Szt.-Miklós: Fröhlich E. Gyula: Oerley Istv. győz. és Winkler F. E. Hatzfeld: Schur J. F. Hőgyész: Rausz W. és fia. H.-M.-Vasárhely: Braun J. Heves: Blau J. Iglo: Tirscher G. győz. Ipolyág: Winter János. Jolsva: Porubszky S. Kassa: Eschwig E. és fia, Quirfeld K. és Münster Gyula. Késmark: Genersich A. győz. és Farkas J. győz. Keekemet: Milhofer János győz. Keszthely: Singer Mór. Komárom: Belloni A. Kalocsa: Behr L. B. Kisújfehértó: Lányi M. Kollósvár: Wolf J. győz. és Engel J. győz. Kőrmöcz: Ritter J. Kun-Szt.-Miklós: Csappó G. Karolyfehérvár: Matherny E. Kőszeg: Bründl J. győz. Kezdivásárhely: Fajér L. Lippa: Csordán A. Liptó-Szt.-Miklós: Krivosz J. Losonc: Bódy J. E. és Geduly A. győz. Lőcse: Kubatschka G. Lubló: Glatz J. Lugos: Schiesler A. fia. Léva: Bolesan E. győz. Makó: Osovazky S. Magyar-Óvár: Czeh S. Marosvásárhely: Pogarassy J. Miskolcz: Medveczky F. győz. Spuller Ferenc és Pasterner Ferenc. Munkacs: Haupt J. L. és Horowitz S. Malacska: Rührich J. győz. Nagy-Bánya: Haracsék J. Nagy-Abony: Lukács A. győz. Nagy-Károly: Schöberl C. Nagy-Mihály: Brenning F. és Smitsak Gyula. Nyírbátor: Legányi E. Nagy-Varad: Huzella M. és Janky A. Nagy-Kanizsa: Rosenfeld A. Nagy-Kisküna: Manojlovitz P. Nagy-Szeben: Zohrer J. F. és Lurz J. Nyíregyháza: B. Reich és Pavlovits Imre. Nagy-Beeskerek: P. Arsenovits. Nagy-Rőcze: Nandrassy M. Nagyszombat: Heuffel C. F. Nyitra: dr. Láng E. győz. Nádudvar: Lippe S. Nagy-Kálló: Mandl S. Nagy-Enyed: Horváth F. Oravicza: Schnabel Gy. Ó-Orsova: Bähme K. könyvk. Paks: Florián J. Pancsova: Huber J. Pápa: Bornüller J. Pécs: Zach K. és Zsolnay W. E. Pozsony: Weinstabl C. és Heinrich F. győz. Putnok: Fekete F. győz. Pozsega: Kusevic Sp. Reps: Szentpéteri János. Rimaszombat: Kritschmar K. Rozsahegy: Jareczky győz. Rom-Lugos: Popovits J. Sassin: Múke A. győz. Segesvár: Miszelbacher és fia. Selmeicz: Dimák J. C. Szombathely: Tempel F. győz., Pillich F. Szekesfehérvár: Deutsch R., Légmán A. és Braun J. győz. Szamosújvár: Placintár G. és fia győz. Sz.-Egerszeg: Izsó F. Szarvas: Réthy V. Szathmar: Weiss J. Szabadka: Farkas J. és Simony J. Szegszard: Brassay M. győz. Szeged: Kovács M. győz., Kovács Alb. győz., Fischer és Schopper. 319 (12-20) Sz.-Udvarhely: Kauntz J. A. Szereda: Gozsy A. Sz.-Keresztur: Binder M. és Wachner T. Siklós: Holmik F. gy. Szilgeth: Tyrnauer G. Sz.-Somlyó: Ruszka Ign. Szoboszló: Tóty J. Sopron: Eder F. győz. Pachhofer L. és Mezey A. győz. Szolnok: Braun J. és Horváth Istv. győz. S.-Szt.-György: Sigmond és Bogdán. Sz.-Várallya: Weiss Mátyás. Tasnad: Szongott J. Temesvár: Quiriny A. győz. Pecher J. E. győz., Jahner K. győz. és Kuttin M. Thorda: Rigó J. Friedr. Trencsén: Kulka Laid. Topolya: Sárkány L. győz. Uj-Verbasz: Singer H. Ungvár: Liszkay J. Uj-Beese: Weliacha Jun. Ujvidék: Schreiber Ferd. Versecz: Fuchs J. Vajuhely: Baiersdorf L. Verőcze: Bész J. K. győz. Varasd: Tauschek S. A. és Halter A. győz. Veszprém: Guthard fia. Vác: Michalik és Meiszner. Vukovar: Stanits T. Kraicovic A. győz. Zenta: Wuits testv. Zombor: Popits J. és Falcione Gyula. Zagrab: Cejbeck J. J. győz. és Hegedüs Gyula. Zimony: Joannovic A. D.

Különös figyelemztetés a szülék számára.

Gyakran felmerült eseteknél alkalmas lévén saját tapasztalati, miszerint „Gillisza-csokoládé“ név alatt ismert, kitűnő hatású szelétetm üzrkedő család által utánoztatnak, az díszersajátomról vett minta szerinti utasítás mellett terjesztetik; van szerencsém a tisztelt közönséget ezennel figyelemztetni, hogy valódi általam készített „Gillisza-csokoládé“ csak azt ismerje el, melynél a mellékelt utasításon nevé nem nyomtatva, hanem sajátkezűleg aláírva van, mint itt alább látható. Egyéb-iránt legcélszerűbb a megrendeléseket közvetlenül nálam, vagy a könyveskedőben megnevezett t. bizományosoknál eszközölni. 582 (4-12) Kapható Pesten: Török József és Thallmayer és társ uraknál.

Török József gyógyszerész.

A t. szülékhez!

Érdekelte bizonyítvány „Gillisza-csokoládé“ tekintetében. Szikszó, január 13-án 1869. Tekintetes érdekes ur! Úraságodnak bizonyosan jól fog emi a tudósítás, hogy „Gillisza-csokoládéjának“ hatása csodálatos nagyságról volt, és csakugyan sajátlatos volna, ha a tekintetes urnak tika időjárásával nem kerülné nyilvánosságra, mert dacára a vegyészlet nagyban előhaladásának, az utazott „Gillisza-csokoládé“ az őncehez képest semmi! Most tehát ismét felkérem Ont, eza ide mellékelt pénzért számomra „Csokoládé“ küldeni sziveskedjék. Mely kérésém mellett vagyok és maradok alázatos szolgálja Nagy Mihály, s. k. Kapható Pesten: Török József és Thallmayer és társ uraknál. 583 (4-12)

Mindennemű takarópapíros (Makulatur)

kapható Pesten, egyetem-utca 4-ik sz.

Heckenast Gusztáv könyvkiadó-hivatalában Pesten (egyetem-utca 4. sz. a.), megjelent és minden hiteles könyvkereskedésben kaphatók:

Aradi fogságom alatt

Aradi fogságom alatt irrt ADATOK az 1849. évi szabadságharcz, különösen az Erdély havasai ellen vezetett hadjáratról. Irta Kászon Imperfalyi Csutak Kálmán, honvéderedes. Ára 1 forint 60 krajczár.

Bőrbajok

valamint titkos betegségek és súlyos utóbbajai ellen, sok évi tapasztalás a világhírű Ricord (egykor párisi tanárának) módszere után, siker biztosítása mellett, rendel: SUGÁR F. orvostudor stb. Lakása Pesten, váczi-utca 15-ik szám alatt, a korona kávéház mellett. Elfogad naponként 11 óráig. 602 (6-12) Megkereshető levél által is.

MÖSSMER JÓZSEF rumburgi vászon-raktára

a „menyasszonyhoz“ Pesten, uri- és zsbárus-utca szögletén 10. sz. a. báró Orczy György-féle házban, ajánlja legnagyobb s jól rendezett legjobb minőségű áruraktárát u. m.:

rumburgi-, hollandi-, kreas-, sziléziai- s fonalvásznak, széles ágylepedővásznak s készfelneműek; továbbá:

30 rőtös asztalneműek, 6, 12, 18 és 24 személyre való asztalterítékek, törülközőkendők, asztal-abroszok minden megkívántó nagyságban; asztal- s kávékendők, fehér és színes vászonsebkendők, valódi angol és francia batisztikendők, ágyneműre való fehér és színes vászoncsinavat, butoresinavatok és perkalók, nanking, színes perkalínok, gazdasági ruhászövetek, színes ingkalmék, asztal- s ágyterítők; ugyszinte mindennemű fehér áruccikkék, fehér perkalók, batisztok, clair, mou, nyári pikét, madapolán, angol shirting, női pikét és zsinór-parket; valamint színes parketok, pikétszoknyák és terítők minden nagyságban, fanéltérítők, talajpótlók s függönyök mindennemben; ezenkívül angol pamutbársony, orlean- és lüster-szövetek, wadmoul, lama- s ruhának való gypju-szövetek, amerikai bőr s viaszos vásznak s többi itt meg nem nevezett áruccikkéket a legjutányosb áron. Vidéki megrendelések feladat szerint gyorsan, pontosan s a legjobbban teljesítetnek, s kívánatra, legjutányosbra szabott árjegyzékek is küldetnek. 595 (3-3)

Nincs többé szeplő, naptólelítés, sárga arczfolt, redő. A szépséget és ifjúságot csak a világhírű

EAU, de LYS de LOHSE szépítő lilomtej adhatja vissza.

Ezt a porosz királyi orvosi hatóság megvizsgálta, valamennyi kitűnő orvos és az orvos-egylet, számos nő és férfi egyedül ezt ismerte el hibátlan szépítő-szernek. — Ára egy nagy üvegnek 2 ft. 50 kr., kisebb 1 ft. 30 kr., postán 10 krral több.

Főraktár Berlin, Jägerstrasse 46, Lohse udvari szállítmányos. Pesten Török József

gyógyszertára, király-utca 7. szám; továbbá Debreczen: Borsos. Szatmár: Bószörmény: M. Berenyi; Nárcisz. Eszék: Deszátly. N.-Várud: Molnár. Temesvár: Pecher. Kolozsvárt: Wolff. Pozsonyban: Dr. Schneberger. Keekemetén: Katona Zeigmond gyógyszerész uraknál. 577 (6-6)

Kockázttatás nélkül is nyerhetünk.

Az eddig legelőnyösebb, s egyszerűs mind kockázttatás nélkül a legnagyobb nyereséget nyújtó, s a legbiztosabb tőke-elhelyezés érhető el a 22 negyedévenként 5 ft., vagy 36 havonkénti 3 ft. lefizetése mellett. Ugyanis évenként 38 huzásra játszhatunk az Ausztriában létező valamennyi állam- és magán-sorsjegyen, és pedig:

Table with 2 columns: Sorsjegy típusa (1 darab 250 ftos 1854-ki sorsjegy, 1 hitelsorsjegy, 1 100 ftos 1860-ki sorsjegy, 1 100 1864-ki, 1/3 rész 1839-ki Rothschild sorsjegy, 1 Como jövedék-jegy, 1 Rudolf sorsjegy, 1 darab 100 ftos triestzi sorsjegy, 1 50, 1 gőzhajózási) and Ár (1 Salm sorsjegy, 1 Clary, 1 Genois, 1 Pálty, 1 budai, 1 Waldstein, 1 Keglevich, 1 Windischgrätz sorsjegy, 1 badeni 85 ftos sorsjegy, 40.000 frt. ezüstben, 200.000, 40.000, 200.000)

Minden vevő részt vesz a küszöbön allo, következő huzásokon: Badeni sorsjegyek, huzás auguszt. 31-én, főnyeremény 40.000 frt. ezüstben, 1864-ki „ „ szept. 1-én, „ 200.000 „ Pálty „ „ 15-én, „ 40.000 „ Hitel „ „ október 1-én, „ 200.000 „ s a bekövetkező nyeresémek azonnal készpénzben fizettetnek ki. A társaság 20 részvevőből áll, kik közül az első részlet lefizetésnél mindenki egy részjegyet fog kapni, melyen valamennyi sorsjegy meg van jelölve, melyek kihuzása után az öt megillető részt azonnal meg fogja kapni. A 22 negyedéves 5 ft. vagy 36 hónapos 3 ftos részlet lefizetése után megszűnik a társasbirtoklás, a sorsjegyek a napi árfoylan szerint eladatnak, a bevett összeg 20 egyenlő részletben fog felosztatni. Mindenki magánosan léphet a társaságba, s a többiekkel nincs mit törődnie. Bélyegdíj fejében minden részvevő 94 krt. fizet le egyszer mindenkorra. Legnagyobb előleg kapható mindenféle állam- és magán-papírokra. 596 (2-3)

1864. sorsjegy-igérvények huzás szept. 1-én, főnyeremény 200,000 ft., 2 ft. 50 kr. és 50 kr. bélyegdíj. PORGES LAJOS váltó-üzlete Pesten, Dorottya-utca 12. sz. a Lloyd épület közelében.

Régi pénzeket

és mindennemű régiséget, drágakövet, lovagló és nyercszerszámokat lotnák- rakkal együtt, arany, ezüst és drágakövekkel kirakva; továbbá gyöngyöt, színeskővet, aranyat, ezüstöt, ásványokat veek és cserél a legmagas áron.

Régiségek és természetiek irodója. Posten, Dorottya-utca a Lloyd épületben, 14. sz. a.,

hol egy nagy választéku raktár mindenkemű régiségek, régi penzek, gombok, óvek és mentekötőkől a legelőcsb áron, ugyszinte egy nagy raktár ásványok, lepkek, bogarak, madárőrök, tojások, szemüvegek is találhatók. 603 (1-4)

PILOLES DE HAUT.

Ezen növényi hashajtó szer az, mely Franciaországban legáltalánosabban használatik. Ellenében más hashajtószerekkel, ez csak akkor működik jól, ha igen jó tapláló étkekkel és erősítő italokkal, u. m. bor, kávé, tea, jó húslevesst stb. vetetik be és emésztetik meg. Hogy az embernek ezen pilulák által hastisztulás legyen, választhatja azon órát és évési időt, mely étvágya vagy foglalkozásával leginkább megegyez. (Lásd a kéziönyv utasítást.) 576 (6-6)

Egy doboz ára 1 ft. 50 kr. Főraktár Magyarországra nézve: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész urnál Pesten, király-utca 7. szám.

KANYA JÓZSEF

Pest, József-ter 10-ik szám alatt, ajánlja ujonnan berendezett

női divat- és vászonáruk kereskedését.

Különösen a vászonárukra hívom fel a hölgy-világ figyelmét; mert azok gazdag változatosságban és oly kitűnő valódiságban vannak kereskedésben készletben, hogy a legjobb minőségűektől kezdve a közhasználatra való vásznakig, a lehető legjutányosabban szabott áron szolgálhatok. 606 (1-8)

Eszther.

Régény. Irta b. Jósika Miklós. Második kiadás. Két kötet (az első kiadás 25-26. kötete) füze 1 ft.

A rom titkai.

Régény. Irta b. Jósika Miklós. Második kiadás. — Két kötet (az első kiadás 27-28. kötete), füze 1 ft.

A hat Uderszki leány.

Régény. Irta Jósika Miklós. Második kiadás. (Jósika regényei 29-32) 4 kötet 16-rét 250, 242, 244, 247 lap), füze 2 ft.

Oxford eszencia

meggyógyít azon pillanatban minden makacs fogfájalmat. Hatathatósága a leggyorsabb s legkiesereb. Egy üvege ára 50 kr. Raktárak: Bécs s az ország minden nagyobb gyógyszerertárában léteznek. Nagyban megrendeléseket elfogad Zulin G. ca. kir. szabadalom tulajdonos Triestben. Főraktár Pest s a vidékre nézve: Török József gyógyszerész urnál király-utca 7-dik szám alatt. 580 (6-6)

Mindennemü tüzi- s kerti feeskendők, melyek 16 év óta több műkiállításon 1-ső jutalomdíjjal tüntetettek ki, készen kaphatók

HOFFMANN J. B.

szivattyú és tüzi-feeskendők gyárában Pesten, dohány-utca 11-dik szám alatt.

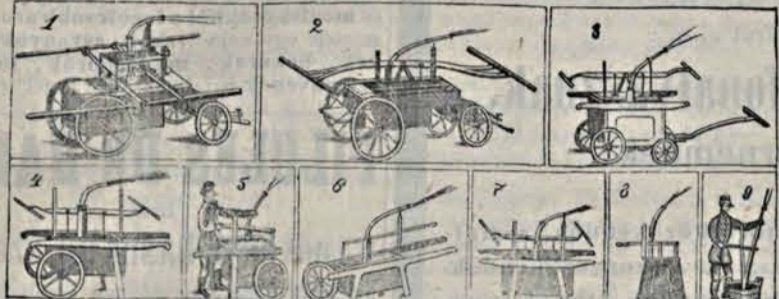

Table listing various agricultural machines and their prices. Columns include item name, quantity, and price in forints.

Emlékkövet Beniczky Lajos sírjára!

Előfizetési felhívás

Beniczky Lajos életrajza

kufsteini napló-töredékére.

A jelesei írást tanusított kegyeletben önmagát tisztelt meg a nemzet. A ki észsel és karral — egyiké kitűnően — szolgálta hazáját; a ki a veszély napjaiban, jövője kockázatásával, a hon oltására tette le vagyonát; a ki szóval és tettel védte a nemzet szent jogait; a ki nyilvános eleje pályáján tántoríthatatlanul követte az igazság vezérfényét; az megérdemli, hogy az utókor kegyelettel említsse nevét.

„Beniczky Lajos életrajza és kufsteini napló-töredék” című könyvről, mely díszes kiállításban, egy kötetben, szeptember hó végén fog megjelenni, tartalmazván Beniczky Lajos eseményekben gazdag életének leírását, hiteles, részletekkel megrakott adatokat, melyekből egybeállított igen érdekes napló-töredéket, melyet bizonyára mindenki nagy érdeklődéssel fog olvasni, — a végül egy emlékkötetnek.

A közzététel Beniczky Lajos életrajza és kufsteini napló-töredék című könyvről, mely díszes kiállításban, egy kötetben, szeptember hó végén fog megjelenni, tartalmazván Beniczky Lajos eseményekben gazdag életének leírását, hiteles, részletekkel megrakott adatokat, melyekből egybeállított igen érdekes napló-töredéket, melyet bizonyára mindenki nagy érdeklődéssel fog olvasni, — a végül egy emlékkötetnek.

Előfizetési ára: Fuzve 2 ft., diszkótésben 3 ft. A példányokat az előfizetők bérmentre kapják meg. Előfizetési határidő szeptember 15-dike.

Heckenast Gusztáv, Kuliffay Ede. kiadó.

Láczy Szabó Károly ur kovámalomkö-gyára Sáros-Patakon, melynek készítményei a Londoni világi kiállításon jutalom-érmét nyertek, átment egy részvény-társulat birtokába

Sáros-pataki kovamalomkö-gyári egylet

Már Láczy Szabó Károly ur kezelése alatt évről-évre annyira fokozódott kelendősége ezen francia modorban készített malomköveknek, hogy azok, a kik malomkö-szükségletüket ezen gyárból fedezték, újabb megrendeléseknél mindig ugyanazon minőségű köveket kívántak, a milyeneket már előbb nyertek, mely körülmény azok kitűnő voltáról és hasznavehetőségéről a legkétségtelenebb bizonyítványt nyújtja.

A részvény-társaság, mely Láczy Szabó Károly urat a gyár további vezetésével is megbizta, — különösen oda fog törekedni, hogy a legkelendőbb átmérőjű kövekből mindig néhány pár a gyárban készletben legyen, hogy a beérkező megrendelések azonnal teljesíthessenek.

A II-ik osztályú sáros-pataki kövek különösen a száraz és sima vagy paraszti örlésre valók, és mindennemű gőz- és malmoknál, viz, szél és szárazmalmoknál alkalmasak. Ezen különös szépségű rejtés kovafaj egyedül csak a sáros-pataki határban jön elő és az abból készült malomkövek mindennemű gabonafajok örlésére kitűnők és győzősek. — Főelőnyük pedig, a mi a legnagyobb ritkaság az, hogy rozs örlésre párjuk nincsen — végre a szesz és pálinka gyárakban a kukorica örlésre igen keresettek.

Table showing the prices of millstones (malomkövek) for different sizes and types. Columns include diameter (Átmeret) and price (Ár).

A felső kőnek rendes magassága 12", az aljkőé 10", ezenfelül minden hüvelyk 2 ft. 70 kral számítatik; alacsonyabbág tekintetbe nem vétetik. A megrendelések minden pár kőre 50 forint előpénz beküldése mellett, még pedig néhány héttel előbb, mintsem a kövek szükségletnek, történnék, egyuttal pontosan meghatározandó a kő nagysága, a lyuk bősége, valamint az irány, vajjon jobbra vagy balra léssen forgásuk, végre miféle malomra és örlés nemére szükségeltetik és melyik osztálybeli legyen a kő.

A megrendelések vagy Pesten Gubitz és Roth uraknál, Széchenyi-utca 3-dik szám alatt, vagy Sáros-Patakon „A sáros-pataki kovámalomkö-gyári egylet” címze alatt levél útján történhetnek. — A kövek csak készpénz fizetés vagy utánvét mellett küldetnek el a kikötött időben. — Pest, 1869. márczius havában.

Az igazgatóság.

A nyári idényre, nyári-lakok, kirándulások és utazások számára

KERTÉSZ és EISERT Pesten, Dorottya-utca 2. sz., a „magyar király” című szállodával szemközt.

Advertisement for various agricultural machines and tools, including sprayers, pumps, and irrigation equipment. Includes illustrations of some machines.

Legújabb kényelmes kerti székek 3 ftől 5 ftig. Seta-botok. Kéz- és hölgy-táskák, úti-táskák, székely-központok, és egyéb kerti és utazási kellékek.

UTAZÓ- ÉS FÜRDŐSZEREK

Utazó-táskák, Kézi- és hölgy-táskák, Vállba függeszthető táskák, Berendezett uti-táskák, Uti-toilettek, szekrénykék és terkercek.

EGYÉB UTKÖZBEN SZÜKSÉGES TÁRGYAK:

Szappan, hajkenőcs, fogpor, Szelenecék, illatszer- és olaj-üvegek, Reggeli cipők és papucsok, Páncs-szifák, gyermekcipők, Testhez fűző arany- és ezüst-ékek, Kis és nagyobb szerű lámpások, Minden nagyságú kulacsok, Uti-táskák és önd-lakatok, Angol szivartárak, 25-100 darabnak, vállba akaszt-hatók, 3 ft 30 krtól 9 ftig.

LOVAGLÓ- ÉS KOCSIZÓ-ESZKÖZÖK:

Angol dísznőbér-nyergek, Angol kantarok, Nyereg- és kötélterhelők, Nyereg-takarók, Kenyelvasak, Kenyelvasablak, Kocsiszablak, Feszítő szablak, Aikpacza-lánczok, Negykar-kas szablak, Lovaglósarkantyúk, Angol lőtisztító-kecsztyúk, Lovaglósarkantyúk, Lovaglósarkantyúk, Lömértékek, Istálló-lámpások.

KERTÉSZ és EISERT Pesten, Dorottya-utca 2. szám, kereskedelmi ban-képület.

Kollarits József és Fiai
„YPSILANTIHOZ“
 címzett legelső
vászonruha gyári raktárban
 váci-utczában Pesten,
 kaphatók a legolcsóbb árákon s legnagyobb választékban
mindennemű kész fehérneműk férfiak, hölgyek és gyermekek számára.

Férfi ingek, rumburgi, írlandi vagy hollandi vászomból, darabja 2 ft. 50 kr., 3 ft. 50 kr., 4 ft., 4 ft. 50 kr., 5 ft., 5 ft. 50 kr., 6 ft., 6 ft. 50 kr., 7 ft., 8 ft., 10 ft., 12 ft.
Férfi színes ingek, 1 ft. 50 kr., 1 ft. 80 kr., 2 ft., 2 ft. 50 kr., 3 ft., 3 ft. 50 kr., 4 ft.
Férfi pamut madapolan ingek, 1 ft. 50 kr., 1 ft. 75 kr., 2 ft., 2 ft. 50 kr., 3 ft., 3 ft. 50 kr., 4 ft.
Férfi gatyák, magyar, félmagyar és francia mintában, félvászonból 1 ft. 10 kr., 1 ft. 50 kr., 1 ft. 55 kr., 1 ft. 60 kr., valódi vászomból 1 ft. 75 kr., 2 ft., 2 ft. 25 kr., 2 ft. 50 kr., 3 ft., 3 ft. 50 kr.
Férfi gallérok, kezelők, divatos nyakkötők, harisnyák és minden fajú vászon és batizst zsebkendők és esernyők.
Hölgy vászon ingek, sima 2 ft. 25 kr., 2 ft. 50 kr., 3 ft., 3 ft. 50 kr., 4 ft., 5 ft. himzett 3 ft., 3 ft. 50 kr., 4 ft., 4 ft. 50 kr., 5-14 ft. a legújabb francia mintában 4 ft., 4 ft. 50 kr., 5 ft., 6 ft., 7 ft., 8 ft., 9 ft., 10 ft.
Hölgy francia derek-fűző, 1 ft. 50 kr., 2 ft. 50 kr., 3 ft., 3 ft. 50 kr., 4 ft., 4 ft. 50 kr.
Hölgy perkal-corsek, 1 ft. 85 kr., 2 ft. 20 kr., 2 ft. 25 kr., 2 ft. 50 kr., 2 ft. 75 kr., 3 ft., 3 ft. 50 kr., 4 ft., 4 ft. 50 kr., 5 ft., 6 ft., 12 ft.
Hölgy alszoknyák, krinolinok, lőszorszoknyák hölgy alsónadrágok, perkal, csikos és piqnet barchetből, hálófőkötők, harisnyák s mindenfajú zsebkendők, szintegy gyanju szövött alsómellény s nadrágok és harisnyák, urak s hölgyek számára.
Füv vászon ingek, 2 évesnek 1 ft. 80 kr., 2 ft., 4 évesnek 1 ft. 90 kr., 2 ft. 10 kr., 6 évesnek 2 ft. 10 kr., 2 ft. 40 kr., 8 évesnek 2 ft. 20 kr., 2 ft. 45 kr., 10 évesnek 2 ft. 30 kr., 2 ft. 65 kr., 12 évesnek 2 ft. 40 kr., 2 ft. 90 kr., 3 ft. 50 kr., 4 ft. 14 évesnek 2 ft. 65 kr., 3 ft. 15 kr., 4 ft., 16 évesnek 3 ft., 3 ft. 50 kr., 4 ft., 4 ft. 50 kr. Pínom színes és fehér madapolan ingek minden nagyságra és ábrán.
Leány ingek, sima s himzett, leány corsetek, nadrágok, alszoknyák és harisnyák.
 További ajánljuk legnagyobb vászon-raktárunkat rumburgi, hollandi és írlandi vászont, végét 27, 28, 30, 32, 35, 40, 50-120 ft. a creas vászont 12 ft., 12 ft. 50 kr., 13, 14, 15, 16, 17, 18, 20, 25 ft.
Vászon törülközők, kötegia 5 ft. 50 kr., 6 ft., 6 ft. 50 kr., 7 ft., 8 ft., 10 ft. 12-20 forintig.
Színes alyi kanavázson, vége 9 ft., 10 ft., 11 ft., 12 ft., 13-16 ft.ig.
Asztalkendők, kötegia 5 ft., 5 ft. 50 kr., 6 ft. 50 kr., 7 ft., 7 ft. 50 kr., 8-12 ft.
Abrók és asztali terítékek, 6, 8, 10, 12 és 24 személyre.
 Nagy választékban függönyök, agy- és asztal-terítők, kávés abroszok, s csemege kendők.
Menyasszonyi készletekkel kész fehérnemű és vászonárúknak a legnagyobb választékban szolgálhatunk.
 Nagy árjegyzékünk kívánságra bérmentesen beküldjük.
 Rendelések még a levél érkezése napján legjobban eszközölhetnek, s a csomagolást nem számítjuk.
 605 (1-9)

Magyar általános közgazdászati, ipar és kereskedelmi központi ügynökség
Pesten, Sebestyén-utca 5-ik szám.

Ezen 10,000 forintnyi övadék mellett engedélyezett intézet üzletforgási: **Birtokok adásvétele és haszonbérlete. Kélesszék készítése ingatlanokra 1000 föl felé. Biztosítási ügyekben az érdeklettek által a biztosítási szerződés alapján támasztható jogos igények érvényesítésénél felek jogképviselete. Pénzbehatalási ügyek. Bel- és külföldi intézetek, tarsulatok, községek, gyárak, kereskedőházak s magánosok érdekeinek képviselete. Egyesek pénzügyi és birtok-viszonyainak rendezése s vagyonának kezelése. Tarsulatok és vállalatok létrehozása. Új felfedezések és találmányok értékesítése. Ügyletek és ázletek körüli utbaigazítás, felvilágosítás s tanácsadás.**

Az ügyködő felek előnyének s érdekeinek lehető előmozdítása tekintetéből az intézet, a tulajdonos ügyvedői irodájával egyesített.

Programmok, melyekből az intézet díjszabályzata is kivihető, díj nélkül és bérmentve küldetnek.
Kármán Lajos,
 köz- és váltóügynök s a fentebbi intézet tulajdonosa.
 397 (8-11)

Az első magyar gőzhajó-társaság 2 személyhajójával
PEST és KALOCSA
 között

folyó évi augusztus 27-étől kezdve a további intézkedés ideiglenes nappali járatokat indított meg:

Pestről Kalocsára: Kalocsáról Pestre:
 indul a hajó naponként déli 12 órákor, oda ér esti 6 órákor. naponként reggeli fél 6 órákor, Pestre érkezik d. u. 3 óra után.
 Pest, augusztus 27-én 1869.
Az igazgatóság.
 600 (2-3)

MOLL SEIDLITZ PORA
 MOLL A. védjegye

A katyulak az itt látható és hivatalosan letevéveljegykel vannak ellátva.

Külföldre juttatás - emlékpénzesel s pénzes világhírléltásban 1868-ik évről.

Központi szállítási rakhely a „gölyához“ címzett gyógyszerár Bécsben.

ÓVAS. Azt tapasztalván, miszerint a Seidlitz-porok oly használati utasítványokkal adtak el, melyek saját utasítványaimmal szorú szóra azonosak és saját nevem aláírásával vannak hamisítva, s így kúlsakra nézve gyártmányaimmal könnyen összetévesztetők, — minél fogva azon észrevétellel óvok mindenkit ezen hamisítványok megvételeitől: hogy az általam készített Seidlitz-porok minden egyes katyulát, valamint az adagok papírjai hivatalosan letevémenyezett védmárkkal vannak ellátva.

Ára egy bepecsételt eredeti katyulának 1 ft. 25 kr. — Használati utasítás minden nyelven.

E porok, rendkívül s a legkülönbözőbb esetekben bebizonyult gyógyhatásuk által minden eddig ismert háziszerek között tagadhatatlanul az első helyet foglalják el; — mint azt sok ezer, a nagy északi birodalom minden részéből került s kezeimnél levő hálaíratok a legérzeletesebben tanúsítják, hogy e porok rögzített szorulásoknál, emésztéshány és gyomorhóvél, továbbá: **görcsök, vesé- és ideges bajokban, szívdobogással, idegesség okozta főfájással, vertódulással, csuszos fogfájással, végül hystériára, búkórra és buzamos hanyasra hajlammal stb.** a legjobb sikerrel alkalmaztattak, s a legártóbb gyógyhatást eredményezték. — Az ez értelemben igen is kiterjedt levelezés számos bizonyítványt tartalmaz oly beteg részéről, kik miután nálok minden, gyakran alopathikus és hydropathikus gyógymód eredménytelenül kimerítették, ez egyszerű háziszerek folyamodtak, és ebben rangát egészségöknek helyreállítására oly soká eredménytelenül keresett gyógyszert megelégték. — Ez elismerőiratok szerzői között a társadalomnak csaknem minden osztályai, u. m. munkások, tanítók, kereskedők, iparosok, művészek, mezői gazdák, tanárok és hivatalnokok, sőt gyógyszerészek és orvosok, valamint mindkét nembeli oly egyének is képviseltek, kiknek ezelőtt még a leghírhedtebb gyógyfórsok sem okoztak legkisebb könnyebbülést, és kiknek egészségek csupán csak a Seidlitz-poroknak rendes használata által állított helyre.

A főraktár létezik:
PESTEN } **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerész urnál, király-utca 7-dik szám alatt.
UHL JÓZSEF ur kereskedésében, gránátos-utczában.
 Ezen czégek alatt szintén megrendelhető:

a norvégiai Bergen városból való valódi Dorsch-májhalzsírolaj is.
 Ára egy nagyobb üvegnek 1 ft. 80 kr., egy kisebbnek 1 ft. 0. é.

Az üvegek el vannak látva védmárkkal és kimerítő használati utasítással. — Ez az egyetlen faj, mely minden töltés előtti vegytanilag megvizsgáltatik és czinkupakkal elzárt üvegekben küldetik el. — Ezen legtisztább és leghatályosabb májhalzsírolaj a Dorsch-halnak legfogadhatóbb egybegyűjtése és kiválogatása által van meggyerve, és egyáltalában semmi vegytani kezelés alá nem vonatott, hanem a bepecsételt üvegekben levő folyadék egészen épen és azon állapotban van, miként az közvetlenül a természet által nyújtott. — E valódi Dorsch-májhalzsírolaj Európának minden orvosi tekintélye által mint legjelesebb gyógyszer és a mell- és tádójákban, scrophulus és rachitis, közsvény és csúz, idült borként, személyadás, ideg- és több más a bajokban alkalmaztattik.
 503 (15-50)

MOLL A.,
 gyógyszerész Bécsben, „zum Storch“ Tuchlauben.
 Kiadó-tulajdonos Heckenast Gusztáv. — Nyomatott saját nyomdájában Pesten 1869 (egyetem-utca 4-ik szám alatt).

Heckenast Gusztáv könyvkiadó-hivatalában Pesten (egyetem-utca 4. sz. a.), megjelentek és minden hiteles könyvkereskedésben kaphatók:

Horváth Mihály.
A magyarok története
 rövid előadásban.
 Negyedik javított kiadás.
 1868. (586 lap, 8-rét) velinpapíron, angol vászonba kötve 4 ft. 50 kr.

Tompa Mihály.
Virágregék.
 Negyedik kiadás.
 Szinyymatu ezimmel.
 (8-rét 320 lap) fűzve 2 ft. 50 kr., vászonba kötve 3 ft. 60 kr., diszkidásban 5 ft.

OKMÁNYTÁR
Magyarország függetlenségi harczának történetéhez 1848—1849.
 Közli
PAP DÉNES.
 Első kötet.
 (Kétszázhuszonhét okmánnyal.)
 N. 8-rét (424 lap) fűzve 3 ft.
 Második kötet.
 (Háromszáztizzenhat okmánnyal.)
 (8-rét 464 l.), fűzve 3 ft. 60 kr.

Magyarország képeiben
 Honismertető folyóirat.
 Szerkesztő Nagy Miklós, Negyedré.
 I. kötet 392 lap fűzve . . . 4 ft.
 II. „ 884 „ „ . . . 4 „

37-ik szám. Tizenhatodik évfolyam.

Vasárnapi Ujság.

Pest, szeptember 12-én 1869.

Előfizetési feltételek: a Vasárnapi Ujság és Politkai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 ft. — Fél évre 5 ft.
 Caupan Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 ft. — Fél évre 3 ft. — Caupan Politkai Ujdonságok: Egész évre 5 ft. — Fél évre 2 ft. 50 kr.

Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politkai Ujdonságokk illetőleg: Egy négyszer hasábotott petit sor vagy annak helye egyszeri ígdtánál 10 krba, háromszori vagy többszöri ígdtánál csak 7 krba számították. — Kiadó-hivatalunk számára hirdetményeket előgád Bécsben: Oppelik Alajos, Wollzeile No. 22. és Haasenstein és Vogler Wollzeile No. 9. — Bályeg-dij küll minden ígdtás után 30 krajczár.

Báró Vécsey József.

A magyar orvosok és természetvizsgálók fumei nagygyűlésének szereplő egyéniségei közt, mindenekelőtt a nagygyűlés elnökét, báró Vécsey Józsefet találjuk. Őt, épen a fumei nagygyűlés elnöki székébe, a közügyek iránti ismeretes buzgóságán kívül valószínűleg azon körülmény ülteté, mert élete sebb részét tengeri utazásokban s tapasztalatok közt töltvén, legalkalmasnak s legméltóbbnak látszék arra, hogy a magyar tengerpart kikötő-városában a természetvizsgálók gyűlésének vezetője legyen.

Báró Vécsey József 1829-ben született Sárközőn, Szahmarmegyében. Gyermek korában a gondos szülői szemek fölfigyázata alatt, házi nevelésben részesült; sőt, mint főrendű családoknál még ma is, s néhány évtized előtt még nagyobb mértékben általános szokás volt, gymnasiumi tanulmányait is egészen házilag végezte 1835-től 1842-ig, egyéb iránt a legjobb sikerrel. Ez utóbbi év végén, tehát már 14 éves korában, a bécsi egyetem polgára lett, s ott két éven át a bölcsészeti tanfolyamot végezte, 1 évig pedig a jogi tanfolyamot járta; a nyilvános iskolai tanulás mellett magán uton is képezve magát, kivált a magyar jogban, melyből 1846 végén Pesten tette le nyilvános vizsgáját, s onnan egyenesen Verőczemegyébe ment, az első alispán oldala mellé, patvariára, azaz: joggyakorlatra. A közpálya előcsarnoka, melyen minden magyar ifjunak át kelle haladnia, ha magát a nyilvános életre, a forumra vagy a dikaszteriumi szolgálatra képezte. Vécsey egyike sem határozta még el magát a kettő közül, s utóbb is egy közébjött esemény egészen váratlan fordulatot adott életpályájának.

BÁRÓ VÉCSEY JÓZSEF.

De mig ez bekövetkezett volna, néhány lépést kelle tennie a rendes úton, melyen akkor ifjaink haladni szoktak. Megyei aljegyzővé nevezetvén ki csakhamar, e minőségben egy évet töltött Verőczemegyében, s

annak végeztével, 1847 végén a kir. kiránál esküdt föl juratusnak. Egészen benne volt már a polgári előmenetel rendes folyamatában, mely az ő tehetségei, szorgalma, ügyessége — s tegyük hozzá, mint akkoriban igen fontos mozzanatot, aristokratái származása s összeköttetései — mellett, neki mindenestre szép jövődöt ígért. Ekkor jött közbe azon esemény, melyre főlebb czéloztunk. Egy rokona épen keletre utazandó volt, s az ifjuban, ösztön-e vagy csak a természetes vágy: látni, tapasztalni, oly elevenen ébredt föl, hogy csakhamar elhatározá

nál fogva tapasztalatdúsabb is vala mulatozásuk. Ez utazás mély benyomást tett az élnék szellemű ifju lelkére. A tenger, a távoli vidékek, a mindig új, mindig más látni és tudni méltó tárgyak emléke kitérülhetlenül tapadt lelkéhez, mindig újnák és újnák szomját költve föl benne. Haza jövet Triesztben állapodtak meg. S ő, ellenállhatlan vágyától vonatva, a tengeri s pályára határozva el magát, mint önkéntes hadapród állt be a hadi tengerészet soraiba. Azonnal tengerre kelle szállania, részt venni Velencez ostromában, mert — 1848 tavasza volt. Otthon pompásan álltak a dolgok; az alkotmányos magyar kormány és a nemzet valódi mézeshetei zavartalan boldogságát élte a dynastiával. Hiszen még hónapok mulva is (augusztusban) az olaszok ellen folytatott háborujára a dynastiának, Kossuth indítványára 200,000 katonát s nem tudom hány milliót szavazott meg az országgyűlés! Az ifju tengerész tehát a legjobb hiszemmel s hazafias érzelmei minden sérelme nélkül vehetett s vett is részt Velencez ostromában, s az egész hadjáratban. Mikor pedig a haza veszélye szólította volna vissza, már késő volt. Nemsokára a tisztí vizgát letévén Vécsey, tisztte nevezetett ki. A háboru befejezetvén, a szolgálatt nagyobb tengeri utazások tételében állott. Vécsey valódi elemében találta magát. Első tengeri utja, mint sorhadnagyé, Lissabonba és Madeirába volt. Ezt, egész 1855-ig szakadatlan sorban követték tengeri utazásai, melyek mindenike öregbítette tapasztalásait, egy természeti tárgyak, mint a tengerészeti ismeretek körében, s kellemes emlékek dús tárházát hagyta vissza lelkében. A szellem látkörét semmi sem szélesíti annyira, semmi sem emeli magasabbra, mint a nagy utazások. Tengeren a végtelenbe vesz a látkör, s az árboz csúcsáról addig lehet látni, meddig csak a szem